

KANDUNGAN

Rekod Pentaksiran Murid

iv – viii

Nota Grafik (Bab 1 – Bab 6)

 Peta Konsep / Infografik

MODUL PBD

N1 – N12

1 – 132

BAB
3

Kgravitian
Gravitation

40

3.1 Hukum Kgravitian Semesta Newton

40

3.2 Hukum Kepler

49

3.3 Satelit Buatan Manusia

52

BAB
4

Haba
Heat

56

4.1 Keseimbangan Terma

56

4.2 Muatan Haba Tentu

60

4.3 Haba Pendam Tentu

70

4.4 Hukum Gas

78

BAB
5

Gelombang
Waves

82

5.1 Asas gelombang

82

5.2 Pelembapan dan Resonans

84

BAB 2 Daya dan Gerakan I

Force and Motion I

12

2.1 Gerakan Linear

12

2.2 Graf Gerakan Linear

16

2.3 Gerakan Jatuh Bebas

21

2.4 Inersia

25

2.5 Momentum

28

2.6 Daya

31

2.7 Impuls dan Daya Impuls

33

2.8 Berat

38

5.3	Pantulan Gelombang	85	6.3	Pembentukan Imej oleh Kanta	115
5.4	Pembiasan Gelombang	87	6.4	Formula Kanta Nipis	121
5.5	Pembelauan Gelombang	90	6.5	Peralatan Optik	125
5.6	Interferensi Gelombang	92	6.6	Pembentukan Imej oleh Cermin Sfera	129
5.7	Gelombang Elektromagnet	98			

BAB 6 Cahaya dan Optik Light and Optics

100

6.1	Pembiasan Cahaya	100
6.2	Pantulan Dalam Penuh	110

MODUL SPM Bank Soalan / Kertas 3 SPM

133 – 188

- ▷ Ujian 1
- ▷ Ujian 2
- ▷ Ujian 3
- ▷ Pentaksiran Akhir Tahun

▷▷▷ JAWAPAN

<https://qr.pelangibooks.com/?u=TargetFizT4Jwp>

REKOD PENTAKSIRAN MURID

FIZIK

Tingkatan 4

Nama: .....

Tingkatan: .....

BAB	TP	DESKRIPTOR	Muka surat	(✓) Menguasai (✗) Belum menguasai
1 PENGUKURAN	TP 1	Mengingat kembali pengetahuan dan kemahiran sains mengenai Pengukuran.	1	
	TP 2	Memahami Pengukuran serta dapat menjelaskan kefahaman tersebut.	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11	
	TP 3	Mengaplikasikan pengetahuan mengenai Pengukuran untuk menerangkan kejadian atau fenomena alam dan melaksanakan tugas mudah	2, 3, 6, 7, 9, 11	
	TP 4	Menganalisis pengetahuan mengenai Pengukuran dalam konteks penyelesaian masalah mengenai kejadian atau fenomena alam.	4, 5, 6, 8, 9, 11	
	TP 5	Menilai pengetahuan mengenai Pengukuran dalam konteks penyelesaian masalah dan membuat keputusan untuk melaksanakan satu tugasan.	-	
	TP 6	Mereka cipta menggunakan pengetahuan dan kemahiran sains mengenai Pengukuran dalam konteks penyelesaian masalah atau membuat keputusan atau dalam melaksanakan aktiviti/tugasan dalam situasi baharu secara kreatif dan inovatif dengan mengambil kira nilai sosial/ekonomi/budaya masyarakat.	-	

TARGET

PBD

MODUL PENTAKSIRAN BILIK DARJAH

EDISI GURU

TINGKATAN 4

KSSM

Melancarkan
Pentaksiran Bilik
Darjah (PBD)

Memantapkan
Pentaksiran Sumatif
& SPM

Menyokong
Pembelajaran dan
Pemudahcaraan
(PdPc) Mesra Digital

Meningkatkan
Tahap Penguasaan
Murid

FIZIK
PHYSICS

Edisi Guru

PAKEJ PERCUMA UNTUK KEMUDAHAN GURU

EDISI GURU

VERSI CETAK

PEMERKASAAN PBD & SPM

- ⚡ Nota Grafik
- ⚡ Modul PBD
- ⚡ Modul SPM
- ⚡ Jawapan

PEMBELAJARAN DIGITAL

- ⚡ Pelbagai bahan
sokongan pembelajaran
dalam talian

RESOS DIGITAL GURU

ePelangi+

Pelbagai bahan digital
sokongan PdPc yang
disediakan khas untuk
guru di platform
ePelangi+

EG-i

BAHAN
SOKONGAN
PdPc
EKSTRA!

Edisi Murid

EDISI GURU (versi cetak)

PANDUAN PENGGUNAAN

Kandungan

Kandungan mengemukakan bahagian-bahagian buku berserta rujukan bahan-bahan digital sokongan dalam buku.

KANDUNGAN	
Rekod Pentaksiran Murid Nota Grafik (Bab 1 – Bab 6) <small>Peta Asas dan Integrals</small> Modul PSD	
BAB 1	Pengukuran
1.1	Kuantiti Fizik <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
1.2	Penyelidikan Sainsfik <small>Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
BAB 2	Daya dan Gerakan I <i>Force and Motion I</i>
2.1	Gerakan Linear <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
2.2	Graf Gerakan Linear <small>Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
2.3	Gerakan Jatuh Bebas <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
2.4	Inersia <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
2.5	Momentum <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
2.6	Daya <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
2.7	Impuls dan Daya Impuls <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
2.8	Berat <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
BAB 3	Kegravitian <i>Gravitation</i>
3.1	Hukum Kegravitian Semesta Newton <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
3.2	Hukum Kepler <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
3.3	Sateliti Buatan Manusia <small>Video, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
BAB 4	Haba <i>Heat</i>
4.1	Keseimbangan Termal <small>Video, Simulasi, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
4.2	Muatan Haba Tentu <small>Video, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
4.3	Haba Pendam Tentu <small>Video, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
4.4	Hukum Gas <small>Video, Cekap, Matematik, PPK-01</small>
BAB 5	Gelombang <i>Waves</i>
5.1	Asas Gelombang <small>Cekap, Matematik, PPK-01</small>
5.2	Pelembapan dan Resonans <small>Matematik, PPK-01</small>

Rekod Pentaksiran Murid

Jadual untuk catatan prestasi Tahap Penguasaan murid.

REKOD PENTAKSIRAN MURID			
FIZIK Tingkatan 4			
Name: _____	Tingkatan: _____	(✓) Mengasai (O) Belum mengasai	
RAB	TP	DESKRIPTOR	Maka surat
1 PENGUKURAN	TP 1	Mengingat kembali pengetahuan dan kemahiran sains mengenai Pengukuran.	1
	TP 2	Menuliskan Pengukuran serta dapat menjelaskan kelebihan tersebut.	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11
	TP 3	Menguplas pengelitian mengenai Pengukuran untuk menerangkan kejadian atau fenomena alam dan melaksanakan tugas mudah.	2, 3, 6, 7, 8, 11
	TP 4	Mengalihsalin pengelitian mengenai Pengukuran dalam konteks perjelaskan masalah mengenai kejadian atau fenomena alam.	4, 5, 6, 8, 9, 11
	TP 5	Menilaikan pengertian mengenai Pengukuran dalam konteks penyelesaian masalah atau membuat keputusan untuk melaksanakan satu tugas.	-
	TP 6	Mereka cipta menggunakan pengetahuan dan kemahiran mengenai Pengukuran dalam konteks penyelesaian masalah atau membuat keputusan atau dalam melaksanakan suatu tugas dengan menggunakan kira nira sosial/ ekonomi/ budaya masyarakat.	-

Nota Ekspres

Nota dalam bentuk poin berangka yang mudah diikuti oleh murid dan mencakupi setiap bab.

NOTA GRAFIK!																											
BAB 1	▷ Pengukuran <i>Measurement</i>	PEKAJEN INFORMASI																									
<p>Kuantiti Fizik / Physical Quantities</p> <ul style="list-style-type: none"> Definisi: Kuantiti yang boleh diukur Definition: Quantities that can be measured <p>Contoh: / Example:</p> <p>Sebuah serbuk yang diukur menggunakan neraca elektronik ialah 78.56 mg.</p> <p>Diagram:</p> <pre> graph LR KuantitiFizik[Kuantiti fizik] --> AlatPengukuran[Alat pengukuran] AlatPengukuran --> Magnitud[Magnitud] Magnitud --> Unit[Unit] subgraph Box [ ] KuantitiFizik AlatPengukuran Magnitud Unit end Box --- Text["The mass of iron powder measured using an electronic balance is 78.56 mg."] </pre> <p>Kuantiti Asas / Base Quantities</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuantiti fizik yang tidak boleh diterbitkan daripada fizik lain. Physical quantities that cannot be derived from other physical quantities. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kuantiti</th> <th>Unit S.I.</th> <th>Simbol unit</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Panjang / Length, <i>l</i></td> <td>meter metre</td> <td>m</td> </tr> <tr> <td>Jisim / Mass, <i>m</i></td> <td>kilogram kilogram</td> <td>kg</td> </tr> <tr> <td>Masa / Time, <i>t</i></td> <td>saat second</td> <td>s</td> </tr> <tr> <td>Arus elektrik, <i>I</i></td> <td>ampere ampere</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>Suhu / Temperature, <i>T</i></td> <td>kelvin kelvin</td> <td>K</td> </tr> <tr> <td>Kesamaan berluminositi / Luminous intensity, <i>I_l</i></td> <td>candela candela</td> <td>cd</td> </tr> <tr> <td>Kuantiti bahan / Amount of substance, <i>n</i></td> <td>mol / mol</td> <td>mol</td> </tr> </tbody> </table> <p>Kuantiti Terbitan / Derived Quantities</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuantiti fizik yang diberikan daripada kuantiti fizik asas yang lain melalui operasi darab atau bagi atau kedua-duanya. <p>Contoh: / Example</p> <p>Diagram:</p> <pre> graph LR Laju[Laju / speed] --> Jarak[Jarak / distance] Jarak --> Masa[Massa / Time] Laju --- Jarak Jarak --- Masa subgraph Box [ ] Laju Jarak Masa end Box --- Text["Laju / speed = Jarak / distance"] Box --- Text["Massa / Time"] Box --- Text["V = 100 m / 11.40 s"] Box --- Text["= 8.77 m s⁻¹"] </pre>				Kuantiti	Unit S.I.	Simbol unit	Panjang / Length, <i>l</i>	meter metre	m	Jisim / Mass, <i>m</i>	kilogram kilogram	kg	Masa / Time, <i>t</i>	saat second	s	Arus elektrik, <i>I</i>	ampere ampere	A	Suhu / Temperature, <i>T</i>	kelvin kelvin	K	Kesamaan berluminositi / Luminous intensity, <i>I_l</i>	candela candela	cd	Kuantiti bahan / Amount of substance, <i>n</i>	mol / mol	mol
Kuantiti	Unit S.I.	Simbol unit																									
Panjang / Length, <i>l</i>	meter metre	m																									
Jisim / Mass, <i>m</i>	kilogram kilogram	kg																									
Masa / Time, <i>t</i>	saat second	s																									
Arus elektrik, <i>I</i>	ampere ampere	A																									
Suhu / Temperature, <i>T</i>	kelvin kelvin	K																									
Kesamaan berluminositi / Luminous intensity, <i>I_l</i>	candela candela	cd																									
Kuantiti bahan / Amount of substance, <i>n</i>	mol / mol	mol																									

Modul PBD » Pentaksiran Formatif

- 5** **Bahan pembelajaran digital** seperti Projek STEM, PAK-21, Info, Video, Video Tutorial, Cetus Idea (bahan audio) dan Simulasi menyokong pembelajaran yang kondusif. **Wordwall**

6 Aktiviti dan Eksperimen Wajib disertakan untuk menyempurnakan PdPc.

7 Soalan ekstra berfokus KBAT di akhir bab untuk lebih merangsang pemikiran yang berstruktur dan berfokus murid.

Platz Tingkatan 4 Bab 5

2. Rajah di bawah menunjukkan sebuah graf mengenai jarak sebuah bola yang sedang bergolek melawan masa.
1.2.3 The diagram below shows a graph of the distance of a rolling ball against time.

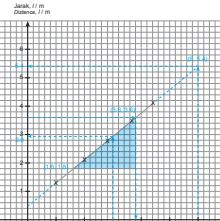
 MAHIR SPM

CETUS IDEA

TUTORIAL

5

Analyze Graph

Berdasarkan rajah di atas,
Based on the diagram above,

(a) Apakah hubungan antara jarak bola dengan masa?
What is the relationship between the distance of the ball and time?

Jarak bola bertambah secara linear dengan masa *(dibuktikan dengan ekstrapolasi ke paksi-y)*

Distance of the ball increases linearly with time (proved by extrapolation to the y-axis)

(b) Pada masa $t = 3\text{ s}$, jarak bola ialah 2.9 m TP 2

At time $t = 3\text{ s}$, the distance of the ball is 2.9 m

(c) Bola itu berada di jarak 3.6 m pada masa $t = \underline{\underline{3.8\text{ s}}}$ TP 2

The ball is at a distance of 3.6 m at time $t = \underline{\underline{3.8\text{ s}}}$

(d) Ramalan jarak bola pada masa $t = 6\text{ s}$ 5.4 m TP 3

Predict the distance of the ball at time $t = 6\text{ s}$ 5.4 m

- 1 Praktis topikal yang menilai kesemua Tahap Penguasaan (TP1-6) yang tercakup dalam DSKP.
  - 2 Soalan yang mematuhi Standard Kandungan (SK) dan Standard Pembelajaran (SP) serta menepati kandungan dalam buku teks.
  - 3 Soalan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) untuk mencabar pemikiran murid.
  - 4 Integrasi soalan berformat SPM yang melatih murid supaya mahir dengan bentuk soalan SPM, termasuk soalan aplikasi harian.

Plak Tingkat 4 Das

3. Rajah berikut menunjukkan perbualan antara Ahmad dengan ayahnya sewaktu dalam perjalanan pulang ke kampung.

1.1.2 The following diagram shows a conversation between Ahmad and his father during the journey back to the village.

MAHIR SPM
APLIKASI
DAN
HARIAN

Ayah, berapa lama masa yang kitaambil untuk sampai ke kampung? Apakah jarak pulang ke kampung?

Kalau kampung sojuk tu apakah?

It is cold in the village, don't you think?

Had Iya! Speed limit 80 km/h. It is one hour to get to the village.

Pejalanan mengambil masa satu jam tiba sampai ke kampung.

It takes one hour to get to the village.

Sejuk. Soal usia nurang 26 degré Celsius. It is cold. The temperature is about 26 degrees Celsius.

(a) Apakah yang dimaksudkan dengan kuantiti terbitan? What is meant by derived quantities?

Kuantiti fizik yang diterbitkan daripada beberapa kuantiti asas melalui operasi darab atau bahagi atau kedua-duanya.

Physical quantities that can be derived from base quantities through multiplication or division or both.

(b) Kelaskan kuantiti fizik yang terdapat dalam rajah tersebut kepada kuantiti asas dan kuantiti terbitan dalam jadual di bawah. Classify the physical quantities found in the diagram into basic quantities and derived quantities in the table below.

Kuantiti Asas / Base Quantities	Kuantiti Terbitan / Derived Quantities
Perpanjang / Length Masa / Time Suhu / Temperature	Laju / Speed

(c) Ungkapkan laju kereta tersebut dalam m s^{-1} jika jarak perjalanan ialah 107 km. Express the speed of the car in m s^{-1} if the total distance is 107 km.

TUTORIAL

Laju / Speed = $\frac{\text{Jarak / Distance}}{\text{Masa / Time}} = \frac{107 \times 1000}{1 \times 60 \times 60} = 29.72 \text{ m s}^{-1}$

Kuantiiti Fizik

Modul SPM » Pentaksiran Sumatif

- 1** Ujian-ujian topikal dengan soalan-soalan berpiawai SPM.
- 2** Pentaksiran Akhir Tahun **Kod QR**
- 3** Jawapan Bahagian B & C **Kod QR** disediakan bagi memudahkan guru
- 4** **Bahan pembelajaran digital** melibatkan Pelangi Online Test (POT)

2 PENTAKSIRAN AKHIR TAHUN

Skor /100

Kertas 1
Paper 1

Soalan 1 sehingga Soalan 40 mempunyai empat pilihan jawapan A, B, C dan D atau tiga jawapan jawapan A, B dan C. Rintik jawapan yang terbaik bagi setiap soalan.

Question 1 to Question 40 are followed by four options A, B, C and D or three options A, B and C. Choose the best option for each question.

1. Amara berkata, yang manakah kuantiti fizik/quantity of matter yang perlu diukur?

- Inersia
- Kekentalan
- Cas elektrik
- Kekutan median graviti

Gaussian field strength

- Dalam
- I dalam / III
- II dalam / II
- III dalam / IV

2. 0.80 m motabbi 520 μN sebabnya

- 0.80 m $\times$ sebabnya $520 \mu\text{N}$
- $3.7 \times 10^{-4} \text{ N}$
- $8.8 \times 10^{-4} \text{ N}$
- $8.8 \times 10^{-3} \text{ N}$

3. Rajah 1 menunjukkan suatu graf yang menunjukkan hubungan kait antara tekanan, P , dan isi padu, V . Dari graf ini, graf ini menunjukkan perubahan tekanan, P , dan isi padu, V .

Rajah 1 / Diagram 1

Jadual 1 / Table 1

Statal Mass M / g	Tempoh / Period T / s	100	200	300	400	500
1.00	1.41	1.73	2.00	2.24		

Kuantiti manakah salah pemalar?

- Sifat / Mass
- Waktu / Period
- Berat beban / Weight of the load
- Diameter spring / Chamber of spring

5. Rajah 2 menunjukkan suatu graf halaju melawan masa. Dari graf ini, maklumat apa yang boleh ditarik?

Rajah 2 shows a velocity against time graph to represent the motion of a name.

Jadual 1 / Table 1

Rajah 1 / Diagram 1

Rajah 2 / Diagram 2

Rajah 3 / Diagram 3

Rajah 4 / Diagram 4

MODUL SPM

1 UJIAN SKOP HALAMAN

UJIAN	Bab 1 – Bab 2	134
UJIAN 2	Bab 3 – Bab 4	151
UJIAN 3	Bab 5 – Bab 6	170

PENTAKSIRAN AKHIR TAHUN

Bab 1 – Bab 6

PAT

<https://pelangibooks.com/tu-f24>

Enrolment key: 47Hwxt*

Jangka masa Pelangi Online Test (POT) adalah setahun.

POT

https://pelangibooks.com/tu-f24

Enrolment key: 47Hwxt*

Rajah 8.4 / Diagram 8.4

Menggunakan pengetahuan anda tentang daya, gerakan dan sifat-sifat bahan, terangkan cadangan anda berdasarkan ajaran saintifik.

By using your knowledge of force, motion and the properties of matter, explain your proposal based on the following aspects:

- jisim dan ketegangan pelantar menggunakan bentuk
- bahan dan bentuk corak
- kuasa enjin jetaria menggunakan teknologi

[10 markah / 10 marks]

JAWAPAN

Bab 8.4

J 150

Jawapan

Jawapan keseluruhan buku **Kod QR** disediakan di halaman Kandungan.

5.3 Pantulan Gelombang	85	6.3 Pembentukan Imej oleh Kanta	115
5.4 Pembiasaan Gelombang	87	6.4 Formula Kanta Nipis	121
5.5 Intensiti Gelombang	90	6.5 Persekitaran Optik	125
5.6 Intensiti Gelombang	92	6.6 Pembentukan Imej oleh Germin Skera	129
5.7 Sebaran Elektromagnet	98		

MODUL SPM

100

133 – 188

JAWAPAN

<https://pelangibooks.com/tu-f24>

Enrolment key: 47Hwxt*

JAWAPAN BAB 1

1. Kuantiti Fizik

Kuantiti fizik / Physical quantity

1.1 Kuantiti fizik

1.2 Kuantiti fizik

1.3 Kuantiti fizik

1.4 Kuantiti fizik

1.5 Kuantiti fizik

1.6 Kuantiti fizik

1.7 Kuantiti fizik

1.8 Kuantiti fizik

1.9 Kuantiti fizik

1.10 Kuantiti fizik

1.11 Kuantiti fizik

1.12 Kuantiti fizik

1.13 Kuantiti fizik

1.14 Kuantiti fizik

1.15 Kuantiti fizik

1.16 Kuantiti fizik

1.17 Kuantiti fizik

1.18 Kuantiti fizik

1.19 Kuantiti fizik

1.20 Kuantiti fizik

1.21 Kuantiti fizik

1.22 Kuantiti fizik

1.23 Kuantiti fizik

1.24 Kuantiti fizik

1.25 Kuantiti fizik

1.26 Kuantiti fizik

1.27 Kuantiti fizik

1.28 Kuantiti fizik

1.29 Kuantiti fizik

1.30 Kuantiti fizik

1.31 Kuantiti fizik

1.32 Kuantiti fizik

1.33 Kuantiti fizik

1.34 Kuantiti fizik

1.35 Kuantiti fizik

1.36 Kuantiti fizik

1.37 Kuantiti fizik

1.38 Kuantiti fizik

1.39 Kuantiti fizik

1.40 Kuantiti fizik

1.41 Kuantiti fizik

1.42 Kuantiti fizik

1.43 Kuantiti fizik

1.44 Kuantiti fizik

1.45 Kuantiti fizik

1.46 Kuantiti fizik

1.47 Kuantiti fizik

1.48 Kuantiti fizik

1.49 Kuantiti fizik

1.50 Kuantiti fizik

1.51 Kuantiti fizik

1.52 Kuantiti fizik

1.53 Kuantiti fizik

1.54 Kuantiti fizik

1.55 Kuantiti fizik

1.56 Kuantiti fizik

1.57 Kuantiti fizik

1.58 Kuantiti fizik

1.59 Kuantiti fizik

1.60 Kuantiti fizik

1.61 Kuantiti fizik

1.62 Kuantiti fizik

1.63 Kuantiti fizik

1.64 Kuantiti fizik

1.65 Kuantiti fizik

1.66 Kuantiti fizik

1.67 Kuantiti fizik

1.68 Kuantiti fizik

1.69 Kuantiti fizik

1.70 Kuantiti fizik

1.71 Kuantiti fizik

1.72 Kuantiti fizik

1.73 Kuantiti fizik

1.74 Kuantiti fizik

1.75 Kuantiti fizik

1.76 Kuantiti fizik

1.77 Kuantiti fizik

1.78 Kuantiti fizik

1.79 Kuantiti fizik

1.80 Kuantiti fizik

1.81 Kuantiti fizik

1.82 Kuantiti fizik

1.83 Kuantiti fizik

1.84 Kuantiti fizik

1.85 Kuantiti fizik

1.86 Kuantiti fizik

1.87 Kuantiti fizik

1.88 Kuantiti fizik

1.89 Kuantiti fizik

1.90 Kuantiti fizik

1.91 Kuantiti fizik

1.92 Kuantiti fizik

1.93 Kuantiti fizik

1.94 Kuantiti fizik

1.95 Kuantiti fizik

1.96 Kuantiti fizik

1.97 Kuantiti fizik

1.98 Kuantiti fizik

1.99 Kuantiti fizik

1.100 Kuantiti fizik

1.101 Kuantiti fizik

1.102 Kuantiti fizik

1.103 Kuantiti fizik

1.104 Kuantiti fizik

1.105 Kuantiti fizik

1.106 Kuantiti fizik

1.107 Kuantiti fizik

1.108 Kuantiti fizik

1.109 Kuantiti fizik

1.110 Kuantiti fizik

1.111 Kuantiti fizik

1.112 Kuantiti fizik

1.113 Kuantiti fizik

1.114 Kuantiti fizik

1.115 Kuantiti fizik

1.116 Kuantiti fizik

1.117 Kuantiti fizik

1.118 Kuantiti fizik

1.119 Kuantiti fizik

1.120 Kuantiti fizik

1.121 Kuantiti fizik

1.122 Kuantiti fizik

1.123 Kuantiti fizik

1.124 Kuantiti fizik

1.125 Kuantiti fizik

1.126 Kuantiti fizik

1.127 Kuantiti fizik

1.128 Kuantiti fizik

1.129 Kuantiti fizik

1.130 Kuantiti fizik

1.131 Kuantiti fizik

1.132 Kuantiti fizik

1.133 Kuantiti fizik

1.134 Kuantiti fizik

1.135 Kuantiti fizik

1.136 Kuantiti fizik

1.137 Kuantiti fizik

1.138 Kuantiti fizik

1.139 Kuantiti fizik

1.140 Kuantiti fizik

1.141 Kuantiti fizik

1.142 Kuantiti fizik

1.143 Kuantiti fizik

1.144 Kuantiti fizik

1.145 Kuantiti fizik

1.146 Kuantiti fizik

1.147 Kuantiti fizik

1.148 Kuantiti fizik

1.149 Kuantiti fizik

1.150 Kuantiti fizik

1.151 Kuantiti fizik

1.152 Kuantiti fizik

1.153 Kuantiti fizik

1.154 Kuantiti fizik

1.155 Kuantiti fizik

1.156 Kuantiti fizik

1.157 Kuantiti fizik

1.158 Kuantiti fizik

1.159 Kuantiti fizik

1.160 Kuantiti fizik

1.161 Kuantiti fizik

1.162 Kuantiti fizik

1.163 Kuantiti fizik

1.164 Kuantiti fizik

1.165 Kuantiti fizik

1.166 Kuantiti fizik

1.167 Kuantiti fizik

1.168 Kuantiti fizik

1.169 Kuantiti fizik

1.170 Kuantiti fizik

1.171 Kuantiti fizik

1.172 Kuantiti fizik

1.173 Kuantiti fizik

1.174 Kuantiti fizik

1.175 Kuantiti fizik

1.176 Kuantiti fizik

1.177 Kuantiti fizik

1.178 Kuantiti fizik

1.179 Kuantiti fizik

1.180 Kuantiti fizik

1.181 Kuantiti fizik

1.182 Kuantiti fizik

1.183 Kuantiti fizik

1.184 Kuantiti fizik

1.185 Kuantiti fizik

1.186 Kuantiti fizik

1.187 Kuantiti fizik

1.188 Kuantiti fizik

1.189 Kuantiti fizik

1.190 Kuantiti fizik

1.191 Kuantiti fizik

1.192 Kuantiti fizik

1.193 Kuantiti fizik

1.194 Kuantiti fizik

1.195 Kuantiti fizik

1.196 Kuantiti fizik

1.197 Kuantiti fizik

1.198 Kuantiti fizik

1.199 Kuantiti fizik

1.200 Kuantiti fizik

1.201 Kuantiti fizik

1.202 Kuantiti fizik

1.203 Kuantiti fizik

1.204 Kuantiti fizik

1.205 Kuantiti fizik

1.206 Kuantiti fizik

1.207 Kuantiti fizik

1.208 Kuantiti fizik

1.209 Kuantiti fizik

1.210 Kuantiti fizik

1.211 Kuantiti fizik

1.212 Kuantiti fizik

1.213 Kuantiti fizik

1.214 Kuantiti fizik

1.215 Kuantiti fizik

1.216 Kuantiti fizik

1.217 Kuantiti fizik

1.218 Kuantiti fizik

1.219 Kuantiti fizik

1.220 Kuantiti fizik

1.221 Kuantiti fizik

1.222 Kuantiti fizik

1.223 Kuantiti fizik

1.224 Kuantiti fizik

1.225 Kuantiti fizik

1.226 Kuantiti fizik

1.227 Kuantiti fizik

1.228 Kuantiti fizik

1.229 Kuantiti fizik

1.230 Kuantiti fizik

1.231 Kuantiti fizik

1.232 Kuantiti fizik

1.233 Kuantiti fizik

1.234 Kuantiti fizik

1.235 Kuantiti fizik

1.236 Kuantiti fizik

1.237 Kuantiti fizik

1.238 Kuantiti fizik

1.239 Kuantiti fizik

1.240 Kuantiti fizik

1.241 Kuantiti fizik

1.242 Kuantiti fizik

1.243 Kuantiti fizik

1.244 Kuantiti fizik

1.245 Kuantiti fizik

1.246 Kuantiti fizik

1.247 Kuantiti fizik

1.248 Kuantiti fizik

1.249 Kuantiti fizik

1.250 Kuantiti fizik

1.251 Kuantiti fizik

1.252 Kuantiti fizik

1.253 Kuantiti fizik

1.254 Kuantiti fizik

1.255 Kuantiti fizik

1.256 Kuantiti fizik

1.257 Kuantiti fizik

1.258 Kuantiti fizik

1.259 Kuantiti fizik

1.260 Kuantiti fizik

1.261 Kuantiti fizik

1.262 Kuantiti fizik

1.263 Kuantiti fizik

1.264 Kuantiti fizik

1.265 Kuantiti fizik

1.266 Kuantiti fizik

1.267 Kuantiti fizik

1.268 Kuantiti fizik

1.269 Kuantiti fizik

1.270 Kuantiti fizik

1.271 Kuantiti fizik

1.272 Kuantiti fizik

1.273 Kuantiti fizik

1.274 Kuantiti fizik

1.275 Kuantiti fizik

1.276 Kuantiti fizik

1.277 Kuantiti fizik

1.278 Kuantiti fizik

1.279 Kuantiti fizik

1.280 Kuantiti fizik

1.281 Kuantiti fizik

1.282 Kuantiti fizik

1.283 Kuantiti fizik

1.284 Kuantiti fizik

1.285 Kuantiti fizik

1.286 Kuantiti fizik

1.287 Kuantiti fizik

1.288 Kuantiti fizik

1.289 Kuantiti fizik

1.290 Kuantiti fizik

1.291 Kuantiti fizik

1.292 Kuantiti fizik

1.293 Kuantiti fizik

1.294 Kuantiti fizik

1.295 Kuantiti fizik

1.296 Kuantiti fizik

1.297 Kuantiti fizik

1.298 Kuantiti fizik

1.299 Kuantiti fizik

1.300 Kuantiti fizik

1.301 Kuantiti fizik

1.302 Kuantiti fizik

1.303 Kuantiti fizik

1.304 Kuantiti fizik

1.305 Kuantiti fizik

1.306 Kuantiti fizik

1.307 Kuantiti fizik

1.308 Kuantiti fizik

1.309 Kuantiti fizik

1.310 Kuantiti fizik

1.311 Kuantiti fizik

1.312 Kuantiti fizik

1.313 Kuantiti fizik

1.314 Kuantiti fizik

1.315 Kuantiti fizik

1.316 Kuantiti fizik

1.317 Kuantiti fizik

1.318 Kuantiti fizik

1.319 Kuantiti fizik

1.320 Kuantiti fizik

1.321 Kuantiti fizik

1.322 Kuantiti fizik

1.323 Kuantiti fizik

1.324 Kuantiti fizik

1.325 Kuantiti fizik

1.326 Kuantiti fizik

1.327 Kuantiti fizik

1.328 Kuantiti fizik

1.329 Kuantiti fizik

1.330 Kuantiti fizik

1.331 Kuantiti fizik

1.332 Kuantiti fizik

1.333 Kuantiti fizik

1.334 Kuantiti fizik

1.335 Kuantiti fizik

1.336 Kuantiti fizik

1.337 Kuantiti fizik

1.338 Kuantiti fizik

1.339 Kuantiti fizik

1.340 Kuantiti fizik

1.341 Kuantiti fizik

1.342 Kuantiti fizik

1.343 Kuantiti fizik

1.344 Kuantiti fizik

1.345 Kuantiti fizik

1.346 Kuantiti fizik

1.347 Kuantiti fizik

1.348 Kuantiti fizik

1.349 Kuantiti fizik

1.350 Kuantiti fizik

1.351 Kuantiti fizik

1.352 Kuantiti fizik

1.353 Kuantiti fizik

1.354 Kuantiti fizik

1.355 Kuantiti fizik

1.356 Kuantiti fizik

1.357 Kuantiti fizik

1.358 Kuantiti fizik

1.359 Kuantiti fizik

1.360 Kuantiti fizik

1.361 Kuantiti fizik

1.362 Kuantiti fizik

1.363 Kuantiti fizik

1.364 Kuantiti fizik

1.365 Kuantiti fizik

1.366 Kuantiti fizik

1.367 Kuantiti fizik

1.368 Kuantiti fizik

1.369 Kuantiti fizik

1.370 Kuantiti fizik

1.371 Kuantiti fizik

1.372 Kuantiti fizik

1.373 Kuantiti fizik

1.374 Kuantiti fizik

1.375 Kuantiti fizik

1.376 Kuantiti fizik

1.377 Kuantiti fizik

1.378 Kuantiti fizik

1.379 Kuantiti fizik

1.380 Kuantiti fizik

1.381 Kuantiti fizik

1.382 Kuantiti fizik

1.383 Kuantiti fizik

1.384 Kuantiti fizik

1.385 Kuantiti fizik

1.386 Kuantiti fizik

1.387 Kuantiti fizik

1.388 Kuantiti fizik

1.389 Kuantiti fizik

1.390 Kuantiti fizik

1.391 Kuantiti fizik

1.392 Kuantiti fizik

1.393 Kuantiti fizik

1.394 Kuantiti fizik

1.395 Kuantiti fizik

1.396 Kuantiti fizik

1.397 Kuantiti fizik

1.398 Kuantiti fizik

1.399 Kuantiti fizik

1.400 Kuantiti fizik

1.401 Kuantiti fizik

1.402 Kuantiti fizik

1.403 Kuantiti fizik

1.404 Kuantiti fizik

1.405 Kuantiti fizik

1.406 Kuantiti fizik

1.407 Kuantiti fizik

1.408 Kuantiti fizik

1.409 Kuantiti fizik

1.410 Kuantiti fizik

1.411 Kuantiti fizik

1.412 Kuantiti fizik

1.413 Kuantiti fizik

1.414 Kuantiti fizik

1.415 Kuantiti fizik

1.416 Kuantiti fizik

1.417 Kuantiti fizik

1.418 Kuantiti fizik

1.419 Kuantiti fizik

1.420 Kuantiti fizik

1.421 Kuantiti fizik

1.422 Kuantiti fizik

1.423 Kuantiti fizik

1.424 Kuantiti fizik

1.425 Kuantiti fizik

1.426 Kuantiti fizik

1.427 Kuantiti fizik

1.428 Kuantiti fizik

1.429 Kuantiti fizik

1.430 Kuantiti fizik

1.431 Kuantiti fizik

1.432 Kuantiti fizik

1.433 Kuantiti fizik

1.434 Kuantiti fizik

1.435 Kuantiti fizik

1.436 Kuantiti fizik

1.437 Kuantiti fizik

1.438 Kuantiti fizik

1.439 Kuantiti fizik

1.440 Kuantiti fizik

1.441 Kuantiti fizik

1.442 Kuantiti fizik

1.443 Kuantiti fizik

1.444 Kuantiti fizik

1.445 Kuantiti fizik

1.446 Kuantiti fizik

1.447 Kuantiti fizik

1.448 Kuantiti fizik

1.449 Kuantiti fizik

1.450 Kuantiti fizik

1.451 Kuantiti fizik

1.452 Kuantiti fizik

1.453 Kuantiti fizik

1.454 Kuantiti fizik

1.455 Kuantiti fizik

1.456 Kuantiti fizik

1.457 Kuantiti fizik

1.458 Kuantiti fizik

1.459 Kuantiti fizik

1.460 Kuantiti fizik

1.461 Kuantiti fizik

1.462 Kuantiti fizik

1.463 Kuantiti fizik

1.464 Kuantiti fizik

1.465 Kuantiti fizik

1.466 Kuantiti fizik

1.467 Kuantiti fizik

1.468 Kuantiti fizik

1.469 Kuantiti fizik

1.470 Kuantiti fizik

1.471 Kuantiti fizik

1.472 Kuantiti fizik

1.473 Kuantiti fizik

1.474 Kuantiti fizik

1.475 Kuantiti fizik

1.476 Kuantiti fizik

1.477 Kuantiti fizik

1.478 Kuantiti fizik

1.479 Kuantiti fizik

1.480 Kuantiti fizik

1.481 Kuantiti fizik

1.482 Kuantiti fizik

1.483 Kuantiti fizik

1.484 Kuantiti fizik

1.485 Kuantiti fizik

1.486 Kuantiti fizik

1.487 Kuantiti fizik

1.488 Kuantiti fizik

1.489 Kuantiti fizik

1.490 Kuantiti fizik

1.491 Kuantiti fizik

1.492 Kuantiti fizik

1.493 Kuantiti fizik

1.494 Kuantiti fizik

1.495 Kuantiti fizik

1.496 Kuantiti fizik

1.497 Kuantiti fizik

1.498 Kuantiti fizik

1.499 Kuantiti fizik

1.500 Kuantiti fizik

RESOS DIGITAL GURU ePelangi+

PANDUAN PENGGUNAAN

Di platform **ePelangi+**, guru yang menerima guna (*adoption*) siri Target PBD KSSM diberi akses kepada EG-i dan bahan sokongan ekstra PdPc untuk tempoh satu tahun:

1 Apakah itu EG-i ?

EG-i merupakan versi digital dan interaktif Edisi Guru Target PBD secara dalam talian. Versi ini akan dapat mengoptimalkan penggunaan teknologi dalam pengajaran, memaksimumkan kesan PdPc, dan membangunkan suasana pembelajaran yang menyeronokkan serta responsif dalam kalangan murid.

Halaman Contoh EG-i

Klik Kod QR untuk mengakses bahan dalam kod QR seperti Cetus Idea (audio), Video, Video Tutorial, dan Simulasi.

The screenshot shows a sample page from EG-i. At the top left is a QR code labeled "Klik Kod QR untuk mengakses bahan dalam kod QR seperti Cetus Idea (audio), Video, Video Tutorial, dan Simulasi." The main content is a physics question involving ticker tape and motion calculations. It includes diagrams of two tapes, A and B, with dots spaced at different intervals. Below the diagrams are three parts of the question:

- Masa antara dua titik pada pita detik berfrekuensi 50 Hz ialah 0.02 s .
- Halaju gerakan bagi pita detik A kurang berbanding halaju gerakan pita detik B.
- Hitung halaju bagi pita detik B. Tulis jawapan anda dalam unit S.I.
Halaju / Velocity = $0.128\text{ m} / 0.02\text{ s} = 6.4\text{ m s}^{-1}$

At the bottom right is a "JAWAPAN" button.

Pilih paparan halaman (single/double page) dan bahasa antara muka melalui **Setting**.

Alat sokongan lain:

- Pen
- Sticky Note
- Unit Converter
- Ruler
- Calculator
- Bookmark

Klik butang **JAWAPAN** untuk memaparkan atau melenyapkan jawapan (*hidden*) semasa penyampaian PdPc.

2

BAHAN SOKONGAN PdPc EKSTRA!

Bahan-bahan pengajaran dan latihan di platform **ePelangi+** boleh dimuat turun atau dimainkan terus.

Bahan sokongan PdPc ekstra yang sesuai dicadangkan pada halaman atau bahagian tertentu Edisi Guru melalui thumb indeks **eP+**.

Bahan pengajaran

- » e-RPH (Microsoft Word)
- » Edisi Guru pdf
- » PPT Fokus Soalan SPM
- » Peta Konsep
- » Infografik
- » Simulasi

Bahan latihan

- » Kertas 3 SPM
- » Bank Soalan SPM

Boleh dimuat turun

CONTOH HALAMAN EDISI GURU DENGAN CADANGAN BAHAN SOKONGAN PDPC EKSTRA

» Peta Konsep

Kerangka bab berwarna dalam bentuk carta

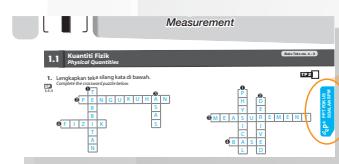

eP+ Peta Konsep

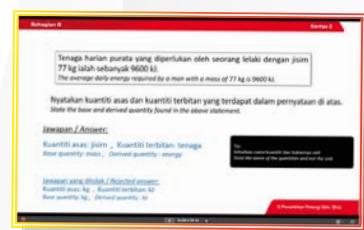

» Infografik

Nota konsep berwarna dalam persembahan grafik

eP+ PPT Fokus Soalan SPM

» PPT Fokus Soalan SPM

Slaid pengajaran yang memberikan tumpuan kepada soalan-soalan Kertas 2 SPM dan juga mencakupi fakta yang perlu dikuasai

Simulasi

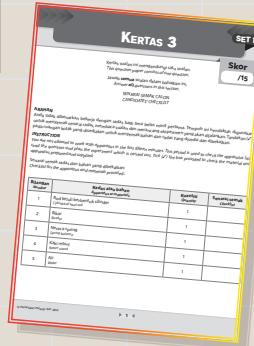
» Simulasi

Alat multimedia bagi mensimulasikan proses, konsep atau fenomena sains

MODUL SPM

UJIAN	SKOP	HALAMAN
UJIAN 1	Bab 1 - Bab 2	134
UJIAN 2	Bab 3 - Bab 4	151

eP+ Kertas 3 SPM

» Kertas 3 SPM

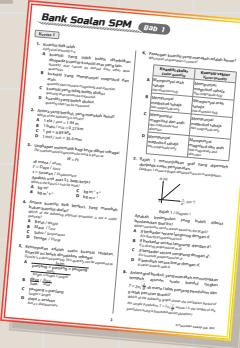
Soalan mengikut format Kertas 3 SPM

MODUL SPM

UJIAN	SKOP	HALAMAN
UJIAN 1	Bab 1 - Bab 2	134

» Bank Soalan SPM

Soalan berpiawai SPM mengikut topik

Bank Soalan SPM

ePelangi+

Bagaimanakah saya dapat mengakses semua bahan di ePelangi+?

» LANGKAH 1 DAFTAR AKAUN

Bagi pengguna baharu ePelangi+, imbas kod QR di bawah atau layari plus.pelangibooks.com untuk Create new account.

Semak e-mel dan klik pautan untuk mengaktifkan akaun.

» LANGKAH 2 ENROLMENT

Log in ke akaun ePelangi+. Pada halaman utama (Home), cari tajuk buku dalam Secondary [Full Access].

Masukkan Enrolment Key untuk enrol.

Hubungi wakil Pelangi untuk mendapatkan Enrolment Key.

» LANGKAH 3 AKSES RESOS DIGITAL

Klik bahan untuk dimuat turun atau dimainkan.

* Kontak wakil Pelangi boleh didapati di halaman EG 8.

HUBUNGI WAKIL PELANGI

PERKHIDMATAN & SOKONGAN

AREA	CONTACT NUMBER
Northern Region	012-4983343
Perlis / Kedah	012-4853343
Penang	012-4923343
Perak	012-5230133 / 019-6543257
Central Region	012-3293433 012-7800533 012-7072733 012-3297633 019-3482987
Southern Region & East Coast	012-7998933
Negeri Sembilan / Melaka	010-2432623
Johor	012-7028933
Pahang / Terengganu	012-9853933
Kelantan	012-9863933
East Malaysia	012-8889433
Kuching / Sarikei	012-8839633
Sibu / Bintulu / Miri	012-8052733
Sabah	012-8886133

PELANGI
Books Gallery

GALERI PAMERAN ONSITE & ONLINE

Bangi

Wisma Pelangi, Lot 8, Jalan P10/10,
Kawasan Perusahaan Bangi,
Bandar Baru Bangi, 43650 Bangi, Selangor.

Johor Bahru

66, Jalan Pingai, Taman Pelangi,
80400 Johor Bahru, Johor.

E-MEL KHIDMAT PELANGGAN PELANGI

service1@pelangibooks.com

PRODUK, PROMOSI PERKHIDMATAN &
PROGRAM PELANGI TERKINI

PelangiPublishing

PelangiBooks

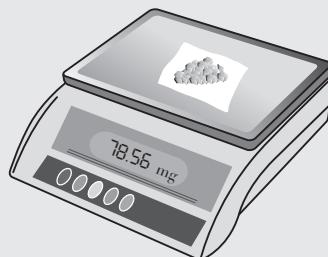
PelangiBooks

NOTA GRAFIK!

BAB 1 Pengukuran Measurement

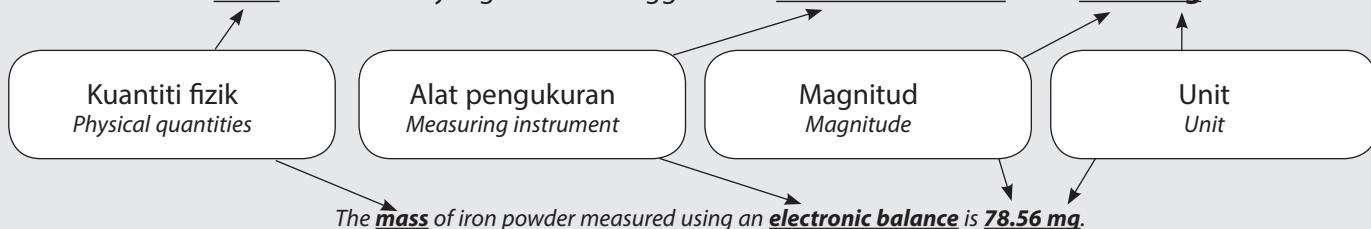
Kuantiti Fizik / Physical Quantities

- Definisi: Kuantiti yang boleh diukur
Definition: Quantities that can be measured

- Contoh: / Example:

Jisim serbuk besi yang diukur menggunakan **neraca elektronik** ialah **78.56 mg**.

Kuantiti Asas / Base Quantities

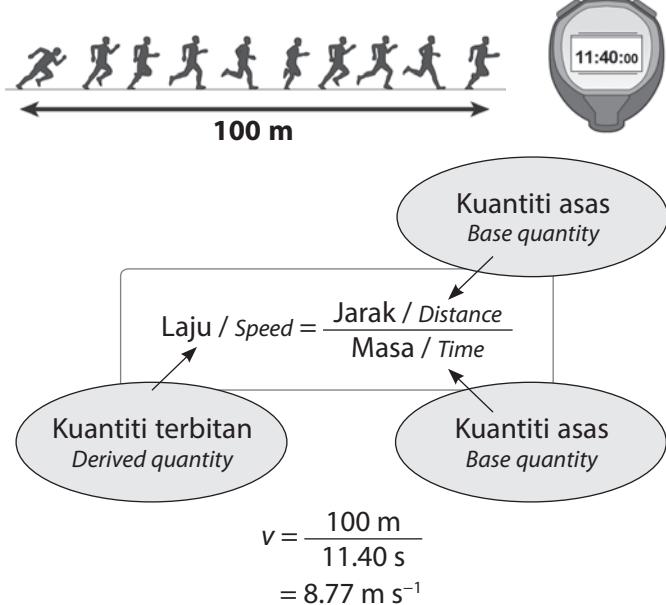
- Kuantiti fizik yang tidak boleh diterbitkan daripada kuantiti fizik yang lain.
Physical quantities that cannot be derived from other physical quantities.

Kuantiti Terbitan / Derived Quantities

- Kuantiti fizik yang diterbitkan daripada kuantiti-kuantiti asas yang lain melalui operasi darab atau bagi atau kedua-duanya.
Physical quantities that can be derived from other base quantities through multiplication or division or both.

Kuantiti Quantities	Unit S.I. S.I. unit	Simbol unit Unit symbol
Panjang / Length , l	meter metre	m
Jisim / Mass , m	kilogram kilogram	kg
Masa / Time , t	saat second	s
Arus elektrik Electric current , I	ampere ampere	A
Suhu / Temperature , T	kelvin kelvin	K
Keamatan berluminositi Luminous intensity , I _v	candela candela	cd
Kuantiti bahan Amount of substance, n	mol / mole	mol

- Contoh: / Example

Kuantiti Skalar / Scalar Quantities

- Kuantiti fizik yang mempunyai magnitud sahaja.
Physical quantities that have magnitude only.

Laju / Speed

Jisim / Mass

Kuantiti Vektor / Vector Quantities

- Kuantiti fizik yang mempunyai magnitud dan arah.
Physical quantities that have magnitude and direction.

Halaju / Velocity

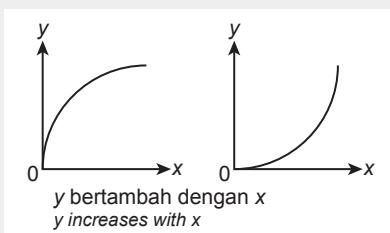

Berat / Weight

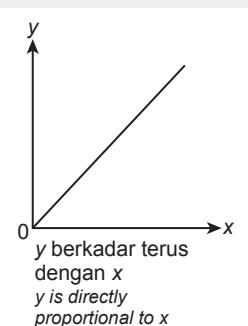
» Bentuk-bentuk Graf / Shapes of Graphs

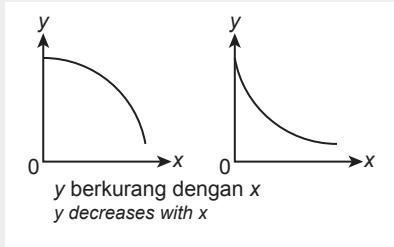
y berkurang secara linear dengan x
y decreases linearly with x

y bertambah dengan x
y increases with x

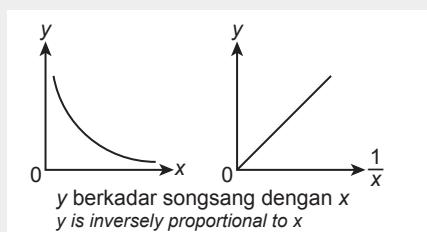
y berkadar terus dengan x
y is directly proportional to x

y berkurang dengan x
y decreases with x

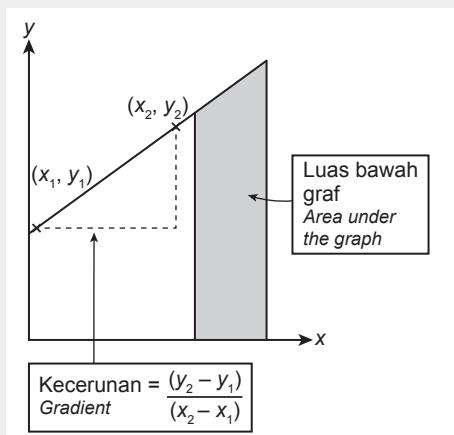
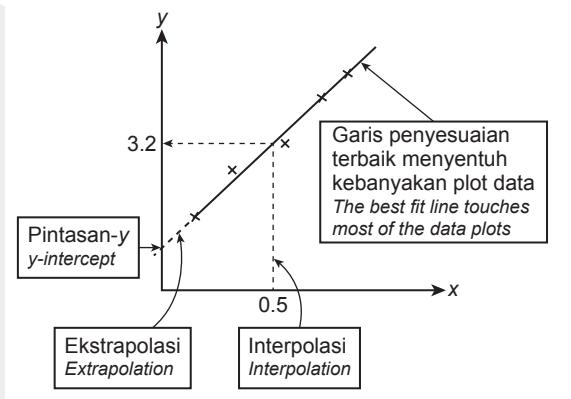

y bertambah secara linear dengan x
y increases linearly with x

y berkadar songsang dengan x
y is inversely proportional to x

» Plot dan Analisis Graf / Graph Plots and Analyses

BAB

2

Daya dan Gerakan I

Force and Motion I

2.1 Gerakan Linear

Buku Teks ms. 26 – 36

1. Gariskan perkataan di dalam kurungan untuk membentuk pernyataan yang betul.

Underline the words in the bracket to form a true statement.

TP 1

- 2.1.1 Gerakan linear ialah gerakan dalam dalam suatu (halaju seragam / garis lurus).

Linear motion is a motion (with a constant velocity / in a straight line).

2. Bagi setiap situasi berikut, isi ruang kosong dengan jenis gerakan yang betul.

For each of the following situations, fill in the empty space with the correct type of motion.

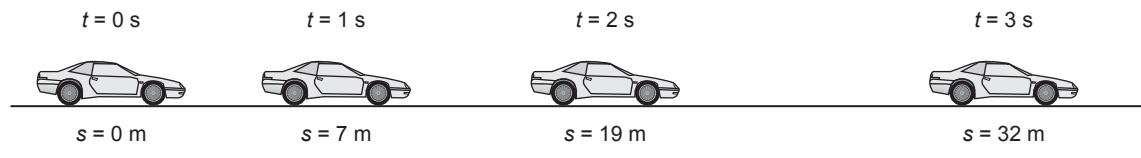
2.1.1

Halaju seragam
Constant velocity

Halaju bertambah
Increasing velocity

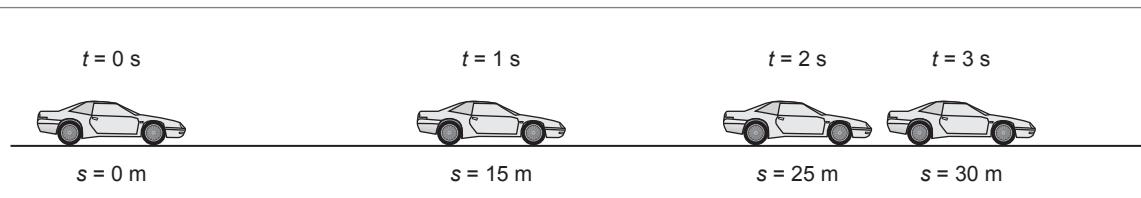
Halaju berkurang
Decreasing velocity

(a)

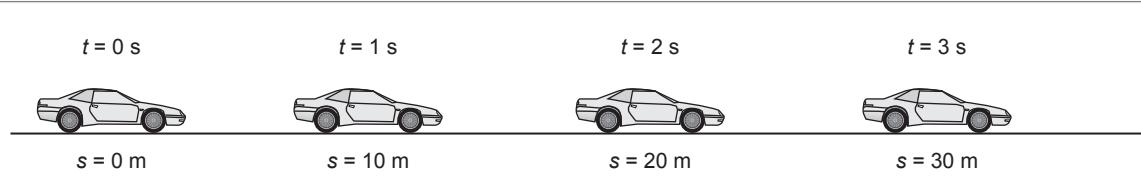
Jenis gerakan / Type of motion: Halaju bertambah / Increasing velocity

(b)

Jenis gerakan / Type of motion: Halaju berkurang / Decreasing velocity

(c)

Jenis gerakan / Type of motion: Halaju seragam / Constant velocity

TP 2

- 3.** Lengkapkan jadual di bawah.

Complete the table below.

SP
2.1.2

	Jarak / Distance	Sesaran / Displacement
Definisi Definition	Jumlah jarak yang dilalui oleh suatu objek. <i>The total distance travelled by an object.</i>	Jarak terpendek antara dua titik. <i>The shortest distance between two points.</i>
Jenis kuantiti Type of quantity	Kuantiti scalar <i>Scalar quantity</i>	Kuantiti vektor <i>Vector quantity</i>

TUTORIAL

Jarak dan
Sesaran
*Distance and
Displacement*

TP 3

- 4.** Rajah menunjukkan trek balapan di sebuah stadium.

The diagram shows the running track in a stadium.

SP
2.1.2KBAT
Mengaplikasi

Jojo merupakan atlet yang mewakili sekolahnya dan berlari di lorong yang pertama sebanyak dua pusingan. Tentukan jarak dan sesaran larian Jojo.

Jojo is an athlete representing his school and running in the first lane for two rounds. Determine the distance and displacement of Jojo's run.

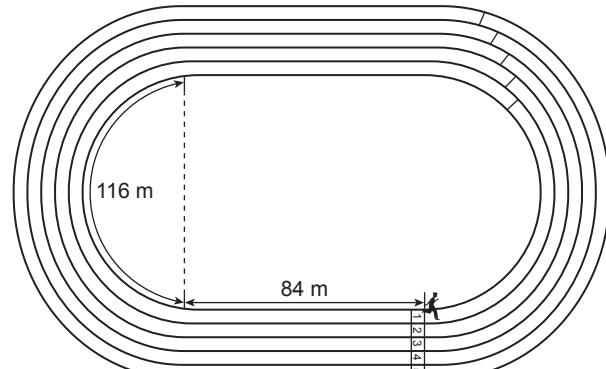

Jarak / Distance

$$= (84 \text{ m} + 116 \text{ m} + 84 \text{ m} + 116 \text{ m}) \times 2 \\ = 800 \text{ m}$$

Sesaran / Displacement

= 0 m (Jojo mula dan tamat di tempat yang sama / Jojo started and finished at the same place)

Mula dan tamat
Start and finish

- 5.** Dalam perjalanan dari rumah ke restoran milik Encik Arfaizul, beliau singgah di sebuah pasar untuk membeli bekalan bahan mentah.

SP 2.1.2 *On the way from home to a restaurant owned by Mr. Arfaizul, he stopped at a market to buy some raw materials.*

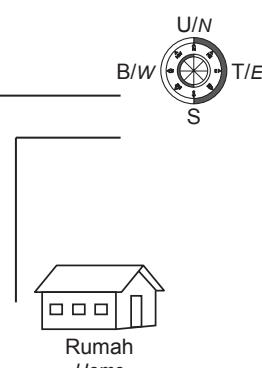
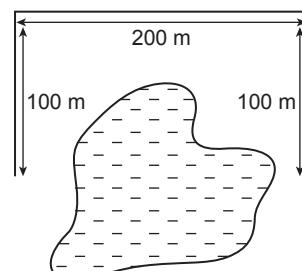
TP 3

KBAT
Mengaplikasi

Pasar
Market

Restoran
Restaurant

Rumah
Home

Cari jarak dan sesaran perjalanan Encik Arfaizul. / Find the distance and displacement of Mr. Arfaizul's journey.

Jarak / Distance = $100 \text{ m} + 200 \text{ m} + 80 \text{ m} + 80 \text{ m} + 100 \text{ m} = 560 \text{ m}$

Sesaran / Displacement = 200 m ke Barat / 200 m to the west

6. Tandakan (✓) bagi pernyataan yang betul. / Mark (✓) for the correct statement.

TP 1

SP Pecutan ialah ... / Acceleration is ...

2.1.2

daya dibahagi dengan jisim suatu objek.
force divided by the mass of an object.

perubahan daripada halaju rendah kepada halaju yang lebih tinggi.
change from low velocity to a higher velocity.

kadar perubahan halaju.
rate of change of velocity.

7. Rajah di bawah menunjukkan dua pita detik bagi dua gerakan yang berbeza.

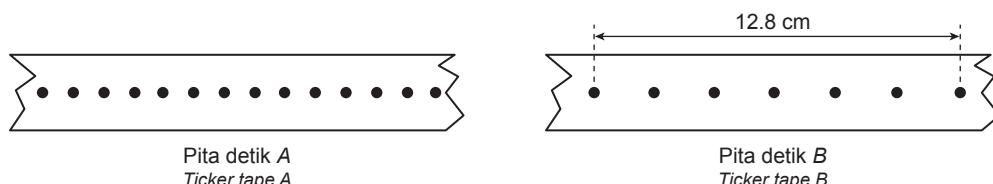
SP The diagram below shows two ticker tapes for two different motions.

2.1.2

TUTORIAL

Gerakan suatu
Objek
Motion of an Object

- (a) Masa antara dua titik pada pita detik berfrekuensi 50 Hz ialah 0.02 s.

TP 2

The time between two dots on a ticker tape with a frequency of 50 Hz is 0.02 s.

- (b) Halaju gerakan bagi pita detik A kurang berbanding halaju gerakan pita detik B.

TP 2

The velocity of ticker tape A is less than the velocity of thicker tape B.

- (c) Hitung halaju bagi pita detik B. Tulis jawapan anda dalam unit S.I..

TP 3

Calculate the velocity for ticker tape B. Write your answer in S.I. units.

KBAT
Mengaplikasi

$$\text{Halaju / Velocity} = \frac{0.128 \text{ m}}{(6 \times 0.02) \text{ s}} = 1.07 \text{ m s}^{-1}$$

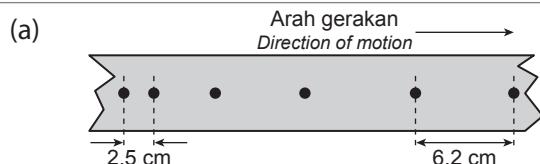
8. Hitung pecutan objek bagi setiap situasi berikut.

TP 3

SP Calculate the acceleration of the object for each of the following situations.

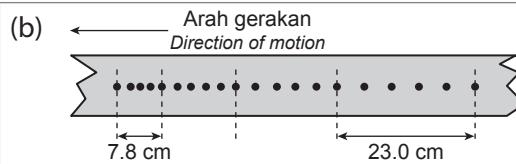
2.1.2

KBAT
Mengaplikasi

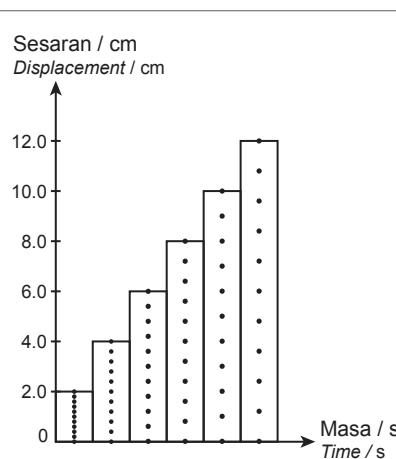
$$u = \frac{6.2}{0.02} = 310 \text{ cm s}^{-1} \quad v = \frac{2.5}{0.02} = 125 \text{ cm s}^{-1}$$

$$a = \frac{125 - 310}{(5-1) \times 0.02} = -2312.5 \text{ cm s}^{-2}$$

$$u = \frac{7.8}{5 \times 0.02} = 78 \text{ cm s}^{-1} \quad v = \frac{23}{5 \times 0.02} = 230 \text{ cm s}^{-1}$$

$$a = \frac{230 - 78}{(4-1) \times 5 \times 0.02} = 506.6 \text{ cm s}^{-2}$$

- (c) Rajah di sebelah menunjukkan carta pita detik bagi sebuah troli yang bergerak. Setiap jalur pita detik itu mengandungi 10 detik. Frekuensi bagi jangka masa detik ialah 50 Hz.

The diagram on the left shows a ticker tape chart for a moving trolley. Each strip of the tape has 10 ticks. The frequency of the ticker-timer is 50 Hz.

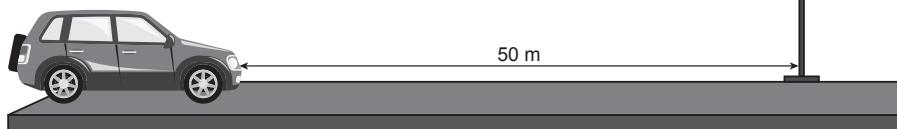
$$u = \frac{2.0}{10 \times 0.02} = 10 \text{ cm s}^{-1}$$

$$v = \frac{12}{10 \times 0.02} = 60 \text{ cm s}^{-1}$$

$$a = \frac{60 - 10}{(6 - 1) \times 10 \times 0.02} = 50 \text{ cm s}^{-2}$$

9. Rajah di bawah menunjukkan sebuah kereta sedang bergerak dengan halaju 50 km j^{-1} . Pemandu kereta tersebut telah menekan brek dan kereta tersebut berhenti 2 meter sebelum lampu isyarat.

- 2.1.3 *The diagram below shows a car moving with a velocity of 50 km h^{-1} . The driver of the car pressed the brakes and the car stopped 2 metres before the traffic light.*

- (a) Hitung nyahpecutan kereta tersebut.

Calculate the deceleration of the car.

TP 3

KBAT
Mengaplikasi

$$u = 50 \text{ km j}^{-1} \times \frac{1000 \text{ m}}{1 \text{ km}} \times \frac{1 \text{ j}}{3600 \text{ s}} = 13.89 \text{ m s}^{-1}$$

$$v^2 = u^2 + 2as$$

$$a = \frac{v^2 - u^2}{2s} = \frac{0^2 - 13.89^2}{2(50 - 2)} = -2.01 \text{ m s}^{-2}$$

$$\text{Nyahpecutan / Deceleration} = 2.01 \text{ m s}^{-2}$$

- (b) Apabila lampu isyarat bertukar menjadi hijau, kereta tersebut memecut dengan pecutan 2.4 m s^{-2} .

Tentukan jarak kereta tersebut dari lampu isyarat selepas 7 saat.

TP 3

KBAT
Mengaplikasi *When the traffic light turns green, the car accelerates with an acceleration of 2.4 m s^{-2} . Determine the distance of the car from the traffic light after 7 seconds.*

$$s = ut + \frac{1}{2} at^2 = (0)(7) + \frac{1}{2} (2.4)(7^2) = 58.8 \text{ m}$$

Jarak kereta dari lampu isyarat / *The distance of the car from the traffic light*

$$= 58.8 - 2 = 56.8 \text{ m}$$

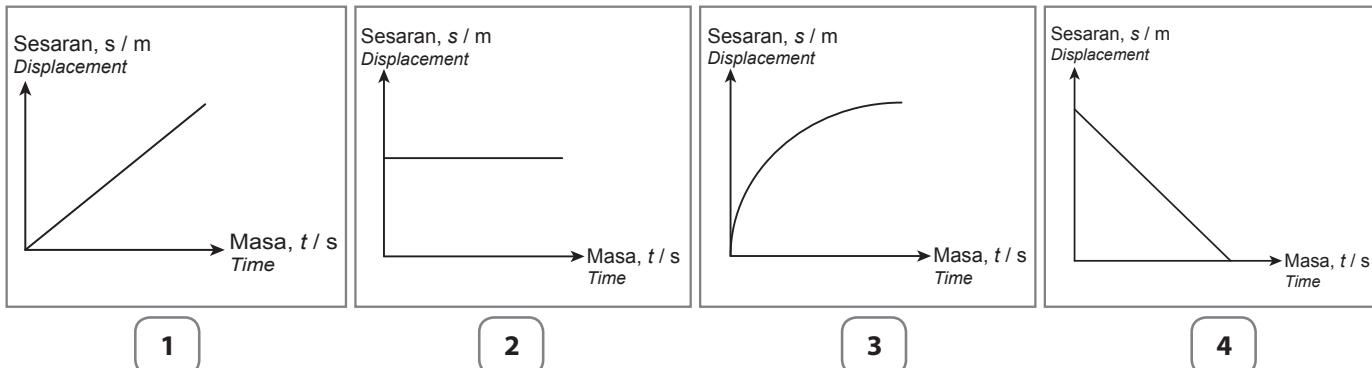
2.2 Graf Gerakan Linear Linear Motion Graphs

Buku Teks ms. 37 – 46

1. Padankan graf-graf sesaran-masa yang berikut dengan menulis nombor graf berdasarkan penerangan gerakan yang betul.

SP 2.2.1 Match the following displacement-time graphs by writing the graph number according to the suitable description of motion.

TP 2

1

2

3

4

SIMULASI

Gerakan Linear
tanpa Pecutan
Linear Motion without
Acceleration

TUTORIAL

Graf Sesaran-masa
Displacement-time Graph

Penerangan / Descriptions:

Objek tidak bergerak / pegun
The object is not moving / stationary

2

Objek bergerak dengan halaju seragam
The object moves with constant velocity

1

Objek bergerak dengan halaju seragam pada arah yang bertentangan
The object is moving with constant velocity towards opposite direction

4

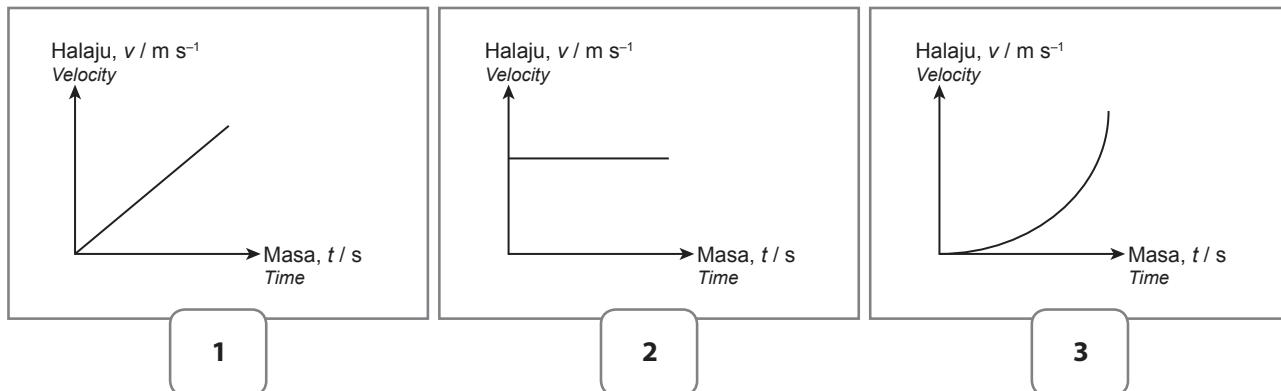
Objek bergerak dengan halaju berkurang
The object is moving with decreasing velocity

3

2. Padankan graf-graf halaju-masa yang berikut dengan menulis nombor graf berdasarkan penerangan gerakan yang betul.

SP 2.2.1 Match the following velocity-time graphs by writing the graph number according to the suitable description of motion.

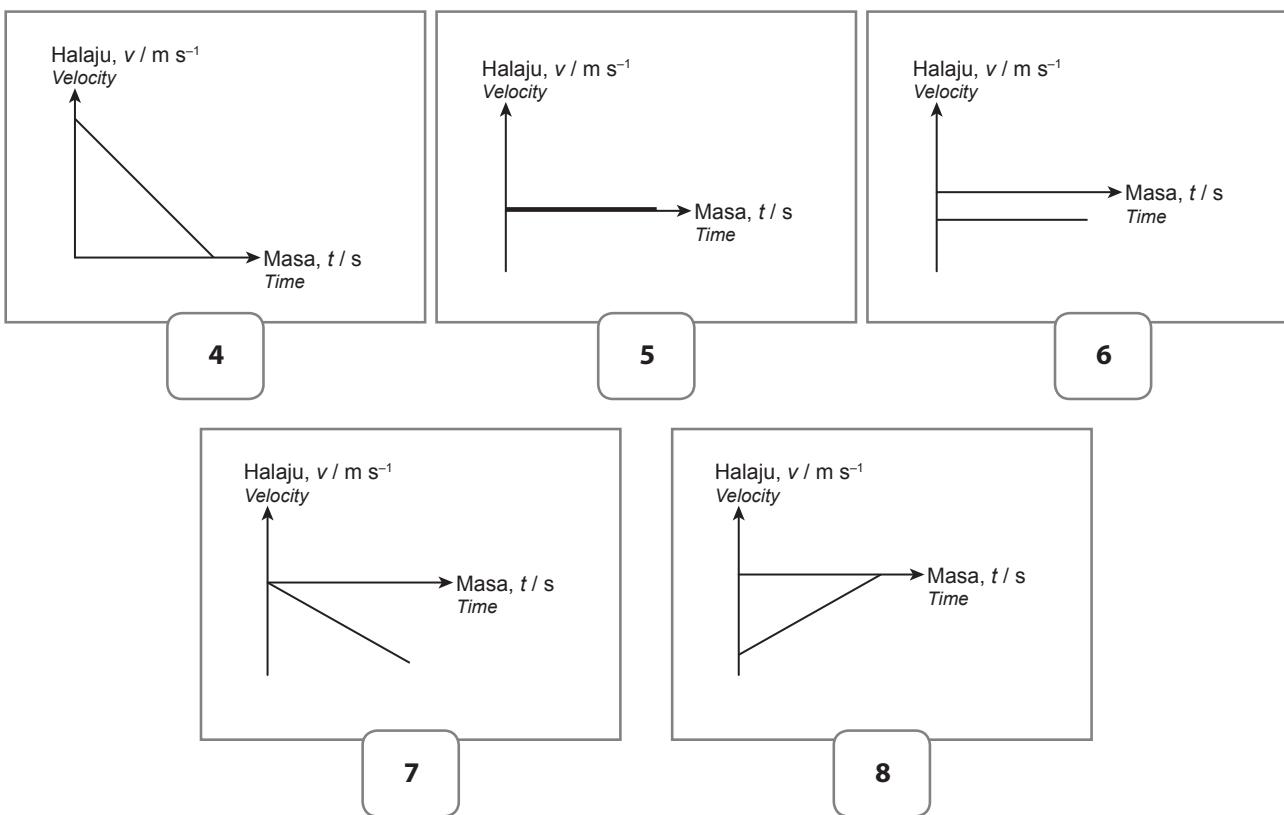
TP 2

1

2

3

Penerangan / Descriptions:

Objek tidak bergerak / pegun <i>The object is not moving / stationary</i>	5
Objek bergerak dengan halaju berkurang secara seragam <i>The object is moving with uniformly decreasing velocity</i>	4
Objek bergerak dengan halaju seragam <i>The object moves with constant velocity</i>	2
Objek bergerak dengan halaju bertambah pada arah bertentangan <i>The object is moving with increasing velocity towards opposite direction</i>	7
Objek bergerak dengan pecutan seragam <i>The object is moving with constant acceleration</i>	1
Objek bergerak dengan pecutan bertambah <i>The object is moving with increasing acceleration</i>	3
Objek bergerak dengan halaju berkurang pada arah bertentangan <i>The object is moving with decreasing velocity towards opposite direction</i>	8
Objek bergerak dengan halaju seragam pada arah bertentangan <i>The object is moving with uniform velocity towards opposite direction</i>	6

3. Rajah menunjukkan graf sesaran-masa bagi suatu objek yang bergerak.

The diagram shows a displacement-time graph for a moving object.

SP
2.2.2

KBAT
Mengaplikasi

Berdasarkan graf,
Based on the graph,

- (a) Tentukan halaju gerakan dari
Determine the velocity of the motion from

$$(i) t = 0 \text{ s ke / to } t = 5 \text{ s}$$

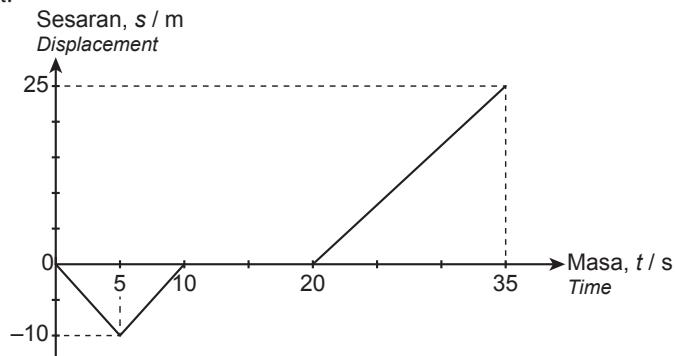
$$= \frac{-10 - 0}{5 - 0} \\ = -2 \text{ m s}^{-1}$$

$$(ii) t = 10 \text{ s ke / to } t = 20 \text{ s}$$

$$= 0 \text{ m s}^{-1}$$

$$(iii) t = 20 \text{ s ke / to } t = 35 \text{ s}$$

$$= \frac{25 - 0}{35 - 20} \\ = 1.67 \text{ m s}^{-1}$$

- (b) Cari / Find

- (i) jumlah jarak yang dilalui oleh objek
the total distance travelled by the object

$$d = 10 + 10 + 25$$

$$d = 45 \text{ m}$$

- (ii) jumlah sesaran
the total displacement

$$s = 25 \text{ m}$$

- (c) Hitung / Calculate

- (i) laju purata
the average speed

$$v = \frac{45}{35} = 1.29 \text{ m s}^{-1}$$

- (ii) halaju purata
the average velocity

$$v = \frac{25}{35} = 0.71 \text{ m s}^{-1}$$

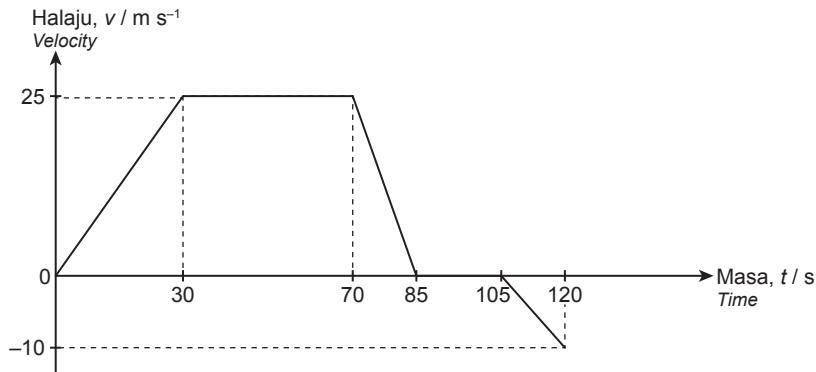
4. Rajah di bawah menunjukkan graf halaju-masa bagi suatu objek yang bergerak.

The diagram below shows a velocity-time graph for a moving object.

SP
2.2.3

KBAT
Mengaplikasi

CETUS IDEA

Berdasarkan graf tersebut, hitung / Based on the graph, calculate

- (a) jumlah masa objek tersebut berada dalam keadaan pegun.
the total time the object is at rest.

$$t = 105 - 85 = 20 \text{ s}$$

- (b) pecutan objek pada 30 saat pertama.
the acceleration of the object during the first 30 seconds.

$$a = \frac{25 - 0}{30 - 0} = 0.83 \text{ m s}^{-2}$$

- (c) nyahpecutan objek tersebut dari $t = 70 \text{ s}$ sehingga $t = 85 \text{ s}$.
the deceleration of the object from $t = 70 \text{ s}$ until $t = 85 \text{ s}$.

$$a = \frac{0 - 25}{85 - 70} = -1.67 \text{ m s}^{-2}$$

$$\therefore \text{Nyahpecutan / Deceleration} = 1.67 \text{ m s}^{-2}$$

- (d) jumlah jarak yang dilalui oleh objek tersebut.
the total distance travelled by the object.

$$d = \left(\frac{1}{2} \times 25 \times (40 + 85) \right) + \left(\frac{1}{2} \times 10 \times (120 - 105) \right) \\ = 1562.5 + 75 \\ = 1637.5 \text{ m}$$

- (e) jumlah sesaran yang dilalui oleh objek tersebut.
the total displacement travelled by the object.

$$s = \left(\frac{1}{2} \times 25 \times (40 + 85) \right) - \left(\frac{1}{2} \times 10 \times (120 - 105) \right) \\ = 1562.5 - 75 \\ = 1487.5 \text{ m}$$

- (f) laju purata bagi objek tersebut.
the average speed of the object.

$$v = \frac{1637.5}{120} = 13.65 \text{ m s}^{-1}$$

- (g) halaju purata bagi objek tersebut.
the average velocity of the object.

$$v = \frac{1487.5}{120} = 12.40 \text{ m s}^{-1}$$

SIMULASI

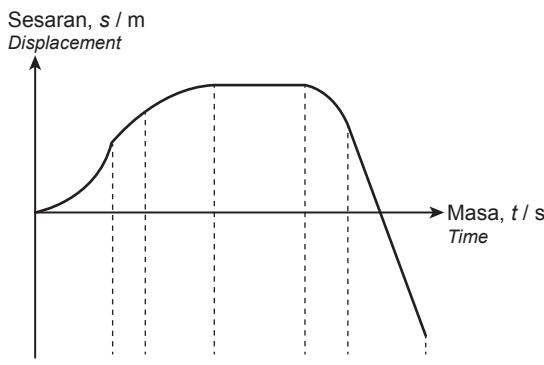
Eksplorasi
Gerakan Linear
*Exploration of
Linear Motion*

TP 4

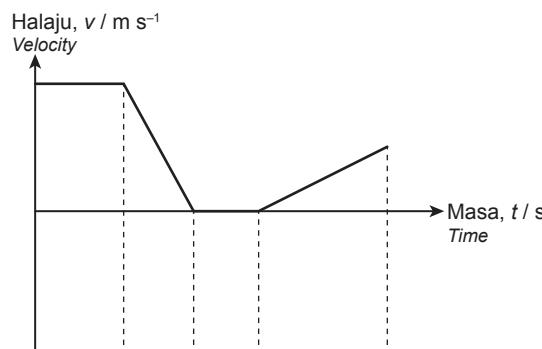
5. Lengkapkan graf berikut. / Complete the following graphs.

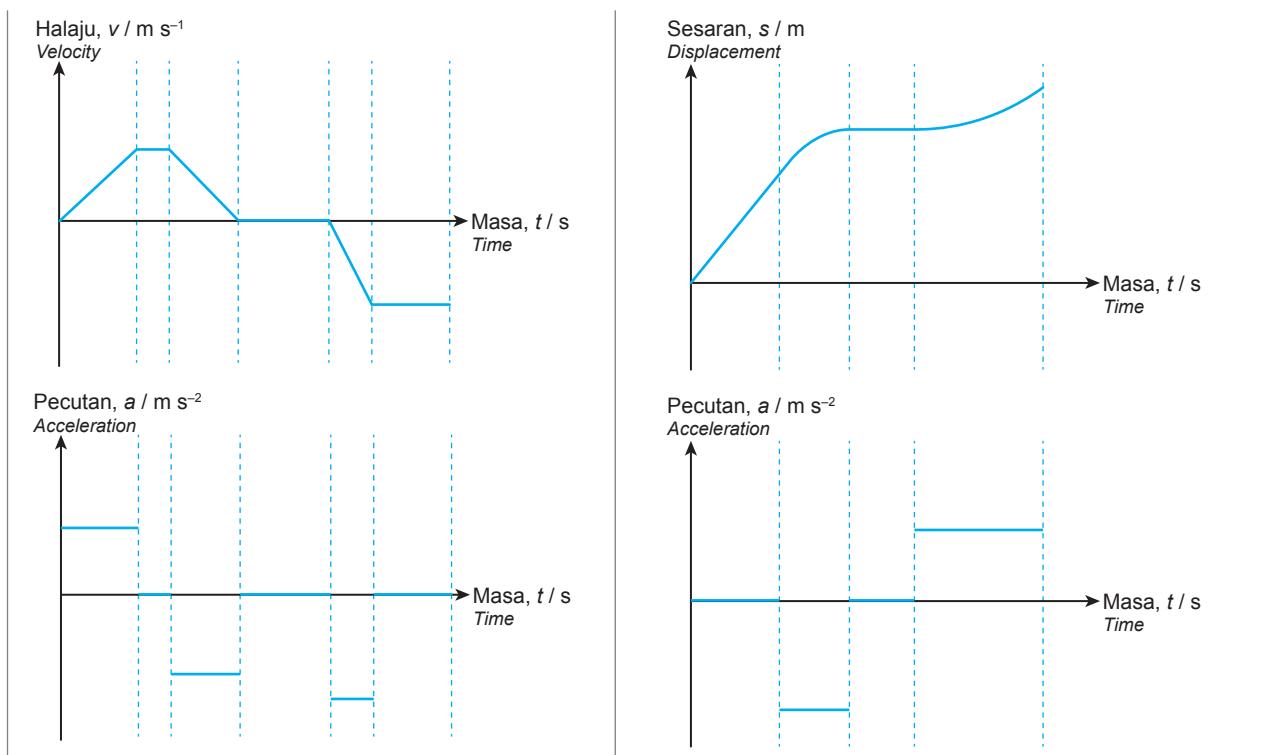
SP
2.2.4KBAT
Menganalisis

- (a) Terjemahkan dengan melakar graf sesaran-masa berikut kepada graf halaju-masa dan pecutan-masa.
Convert by sketching the displacement-time graphs into velocity-time and acceleration-time graphs.

- (b) Terjemahkan dengan melakar graf halaju-masa berikut kepada graf sesaran-masa dan pecutan-masa.
Convert by sketching the velocity-time graphs into displacement-time and acceleration-time graphs.

6. Rajah menunjukkan graf halaju-masa bagi gerakan suatu objek.

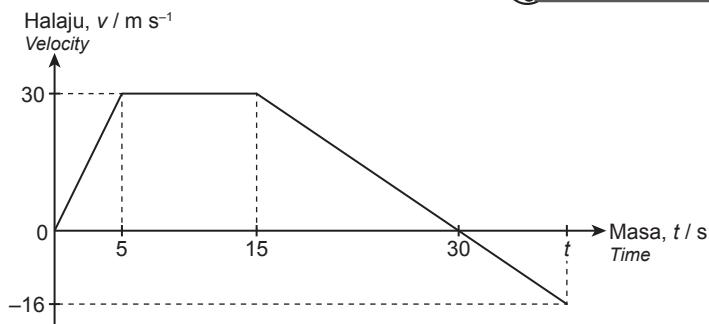
SP The diagram shows a velocity-time graph of the motion of an object.

- 2.2.5 (a) Terangkan gerakan objek tersebut untuk lima saat yang pertama.

KBAT Explain the motion of the object for the first five
Menganalisis seconds.

Halaju objek meningkat dengan seragam /
Objek bergerak dengan pecutan seragam.
The velocity of the object increases uniformly / The
object moves with constant acceleration.

TP 3 **TP 4**

- (b) Hitung jarak yang dilalui oleh objek tersebut untuk 30 saat pertama.

KBAT Calculate the distance travelled by the object for the first 30 seconds.

$$s = \frac{1}{2} \times (30)(10 + 30) = 600 \text{ m}$$

- (c) Diberi bahawa jumlah sesaran bagi gerakan objek tersebut ialah 550 m. Cari nilai t.

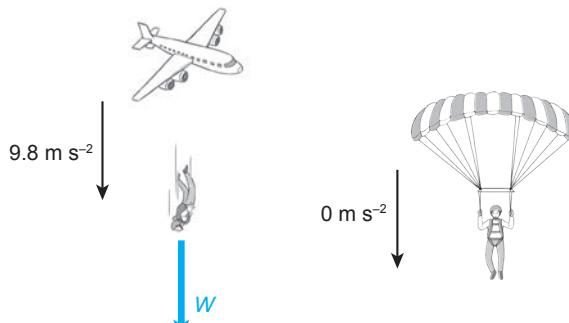
KBAT Given that the total displacement for the motion of the object is 550 m. Find the value of t.

$$\begin{aligned} \frac{1}{2} \times (16)(t - 30) &= 600 - 550 \\ t - 30 &= \frac{50 \times 2}{16} \\ t &= 6.25 + 30 \\ &= 36.25 \text{ s} \end{aligned}$$

2.3**Gerakan Jatuh Bebas**
Free Fall Motion

1. Rajah (a) menunjukkan seorang penerjun udara baru sahaja melakukan terjunan daripada sebuah kapal terbang.

SP Rajah (b) menunjukkan penerjun udara tersebut telah membuka payung terjun sebelum melakukan pendaratan.
2.3.1 Diagram (a) shows a skydiver who has just jumped from an airplane. Diagram (b) shows the skydiver has opened the parachute before landing.

Rajah (a) / Diagram (a)

Rajah (b) Diagram (b)

- (a) Pada Rajah (a), labelkan daya, W yang menyebabkan penerjun udara tersebut bergerak ke bawah.
In Diagram (a), label the force, W that causes the skydiver to move downward.
- (b) Berdasarkan Rajah (a) dan Rajah (b),
Based on Diagram (a) and Diagram (b),

KBAT

Menganalisis

TP 2**TP 4**AKTIVITI
PAK-21Jatuh bebas
Free fall

VIDEO

Jatuh bebas
Free Fall**TP 2**

- (c) Nyatakan jenis gerakan dalam Rajah (a).
State the type of motion in Diagram (a).

Gerakan jatuh bebas / Free fall motion**TP 1**

2. Isi tempat kosong dengan pilihan perkataan / frasa yang tepat berkenaan konsep 'Jatuh Bebas'.
Fill in the blanks with the correct choice of words / phrases regarding the concept of 'Free Fall'.

SP
2.3.1geseran
friction9.81 m s⁻²
9.81 m s⁻²daya graviti
gravitational forcerintangan udara
air resistancepecutan graviti
gravitational acceleration

'Gerakan Jatuh Bebas' ialah gerakan objek yang hanya dipengaruhi oleh daya graviti tanpa dipengaruhi oleh geseran atau rintangan udara. Pecutan yang disebabkan oleh daya graviti dikenali sebagai pecutan graviti dan mempunyai nilai purata sebanyak 9.81 m s⁻².

'Free Fall Motion' is the motion of an object affected only by the gravitational force without affected by friction and air resistance. The acceleration caused by gravitational force is known as gravitational acceleration with an average value of 9.81 m s⁻².

3. Jalankan dan lengkapkan eksperimen berikut untuk menentukan nilai pecutan graviti.

Perform and complete the following experiment to determine the value of gravitational acceleration.

TP 6

SP

2.3.2

KBAT
Mencipta

EKSPERIMEN WAJIB

- (a) **Tujuan:** Menentukan nilai pecutan graviti.

Aim: To determine the value of gravitational acceleration

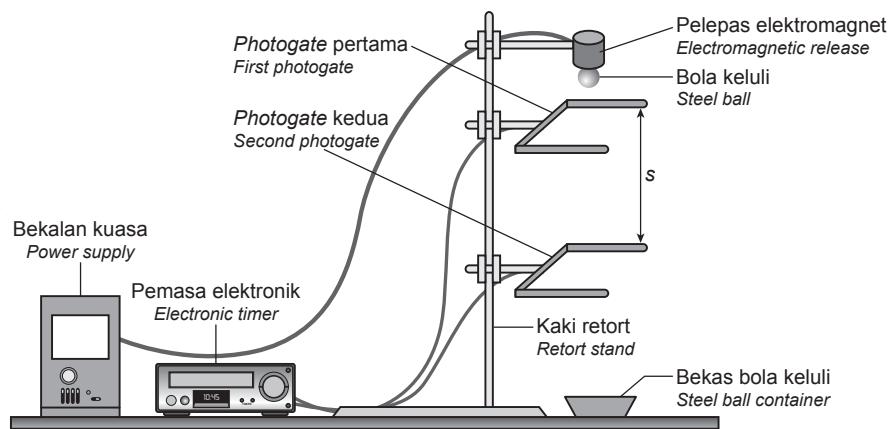
- (b) **Radas / Apparatus:**

Sistem photogate dan pemas elektronik, pelepas elektromagnet, bekas bola keluli, pembaris meter. / Photogate system and electronic timer, electromagnetic release, steel ball container, metre rule.

VIDEO

Eksperimen
Gerakan Jatuh
Bebas
Free Fall Motion
Experiment

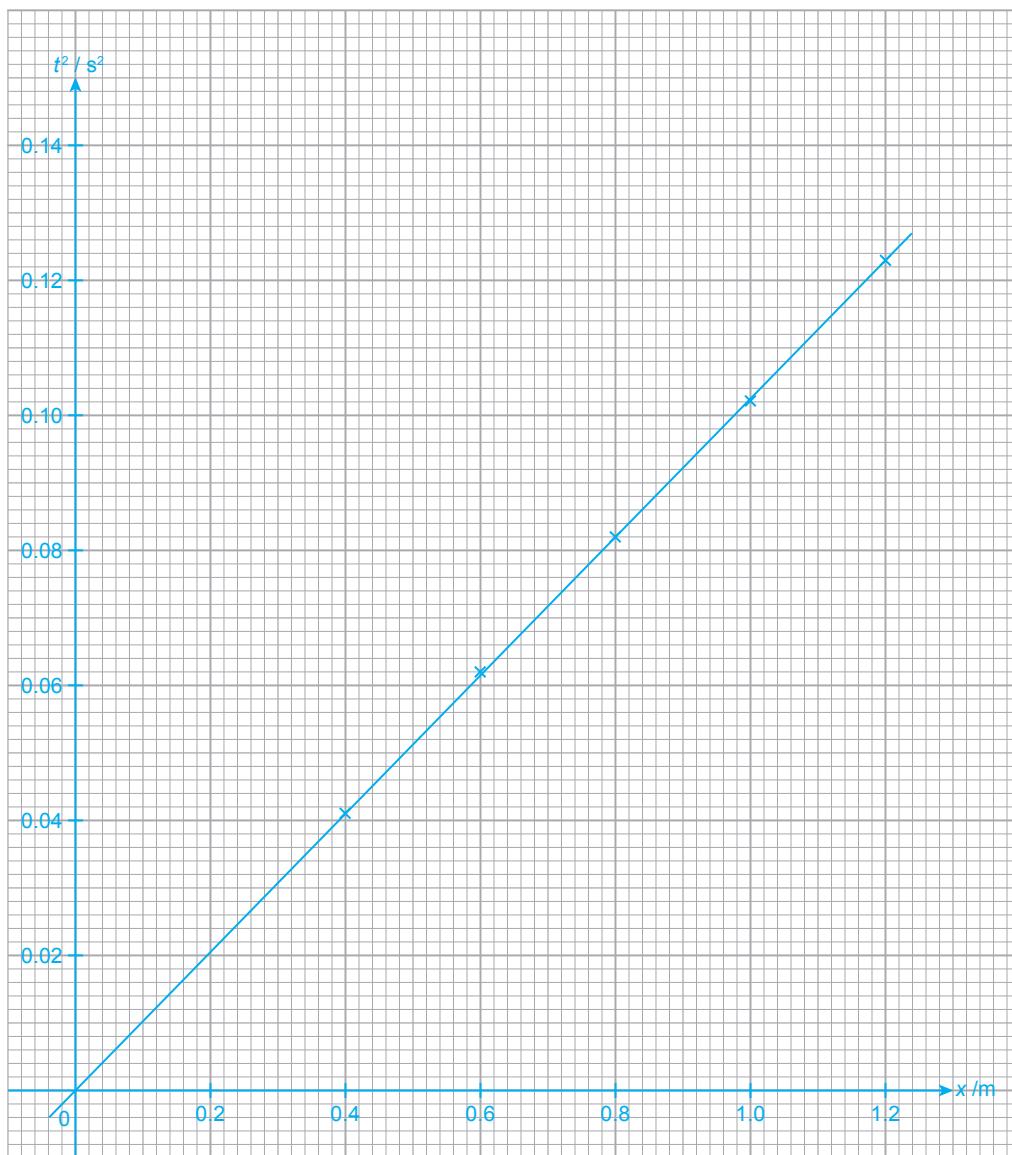

- (c) **Prosedur / Procedure:**

- Radas disusun seperti dalam rajah di atas.
The apparatus is set up as shown in the diagram above.
- Laraskan photogate kedua supaya jarak pemisahan dari photogate pertama, s ialah 20 cm.
Adjust the second photogate so that the separation distance from the first photogate, s is 20 cm.
- Pastikan bola keluli jatuh melalui kedua-dua photogate ke dalam bekas.
Make sure the steel ball fall through both photogates into the container.
- Lepaskan bola keluli yang dipegang oleh pelepas elektromagnet.
Release the steel ball held by the electromagnetic release.
- Catatkan masa pada ketika bola kelui melalui kedua-dua photogate, t_1 dan t_2 dalam jadual.
Record the time during the steel ball goes through both photogate, t_1 and t_2 in a table.
- Hitung masa yang diambil untuk bola keluli bergerak dari photogate pertama ke photogate kedua dengan menggunakan rumus $t = t_2 - t_1$.
Calculate the time taken for the steel ball to move from the first photogate to the second photogate by using the formula $t = t_2 - t_1$.
- Hitung dan jadualkan nilai-nilai bagi $2s$ dan t^2 .
Calculate and tabulate the values of $2s$ and t^2 .
- Ulang langkah (ii) hingga langkah (vii) dengan menggunakan nilai s sebagai 30 cm, 40 cm, 50 cm dan 60 cm.
Repeat step (ii) to step (vii) by using the value of s as 30 cm, 40 cm, 50 cm, and 60 cm.
- Plotkan graf t^2 melawan $2s$ pada kertas graf. / Plot a graph of t^2 against $2s$ on a graph paper.
- Hitungkan pecutan graviti menggunakan rumus $g = \frac{1}{\text{kecerunan graf}}$
Calculate the gravitational acceleration using the formula $g = \frac{1}{\text{gradient of the graph}}$

(d) Keputusan / Result:

Jarak pemisah antara dua photogate, s / cm Separation distance between the two photogate, s / cm	Masa ketika bola keluli melalui photogate pertama t_1 / s Time during the steel ball goes through the first photogate t_1 / s	Masa ketika bola keluli melalui photogate kedua t_2 / s Time during the steel ball goes through the second photogate t_2 / s	$t = t_2 - t_1$	$2s / m$	t^2 / s^2
20	0.033	0.236	0.203	0.4	0.041
30	0.032	0.281	0.249	0.6	0.062
40	0.032	0.319	0.287	0.8	0.082
50	0.033	0.353	0.320	1.0	0.102
60	0.033	0.384	0.351	1.2	0.123

(e) **Analisis / Analysis:**

Kecerunan graf / Gradient of the graph

$$\frac{0.102 - 0}{1.0 - 0} = 0.102 \text{ s}^2 \text{ m}^{-1}$$

Pecutan graviti / Gravitational acceleration:

$$\frac{1}{\text{Kecerunan graf / Gradient of the graph}} = \frac{1}{0.102} = 9.803 \text{ m s}^{-2}$$

(f) **Kesimpulan / Conclusion:**

Nilai pecutan graviti ialah 9.803 m s^{-2} / The value of the gravitational acceleration is 9.803 m s^{-2}

4. Selesaikan masalah berikut.

Solve the following problems.

SP

- 2.3.3 (a) Sebiji durian ranum yang berada 3.4 m dari atas tanah jatuh pada malam hari. Berapakah halaju durian itu ketika mencencah ke tanah?

Mengaplikasi A ripe durian that was 3.4 m above the ground fell at night. What is the velocity of the durian when it hits the ground?

$$v^2 = u^2 + 2gs$$

$$v^2 = 0^2 + 2(9.81)(3.4)$$

$$= 66.708$$

$$v = \sqrt{66.708}$$

$$= 8.17 \text{ m s}^{-1}$$

TP 3

- (b) Rajah menunjukkan Cleopatra membaling sebiji bola ke atas kepada Jelina yang berada di tingkat satu sebuah bangunan dengan halaju 7.2 m s^{-1} .

The diagram shows Cleopatra throwing a ball up to Jelina, who is on the first floor of a building, with a velocity of 7.2 m s^{-1} .

TP 2

TP 3

- (i) Apakah yang dimaksudkan dengan gerakan jatuh bebas?

What is meant by free fall motion?

Gerakan yang dipengaruhi oleh daya graviti sahaja.

Motion that is influenced only by gravity.

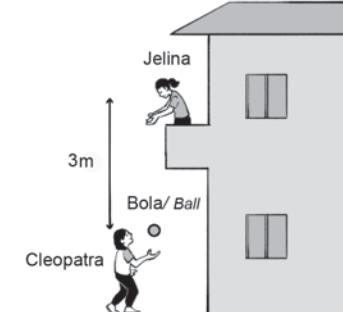
- (ii) Dapatkah bola itu sampai kepada Jelina? Justifikasi jawapan anda.

Can the ball reach Jelina? Justify your answer.

KBAT
Mengaplikasi

$$v^2 = u^2 + 2gs$$

$$s = \frac{v^2 - u^2}{2g} = \frac{0^2 - (7.2)^2}{2(-9.81)} = 2.64 \text{ m}$$

∴ Bola tidak sampai kepada Jelina kerana ketinggian maksimum bola ialah 2.64 m .

The ball does not reach Jelina because the maximum height of the ball is 2.64 m .

- (iii) Tentukan pada saat ke berapakah bola berada pada ketinggian maksimum.

Determine at what second the ball is at its maximum height.

KBAT
Mengaplikasi

$$v = u + gt$$

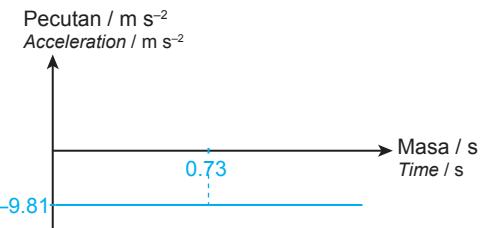
$$t = \frac{v - u}{g} = \frac{0 - 7.2}{-9.81} = 0.73 \text{ s}$$

- (iv) Pada rajah, lakarkan graf pecutan melawan masa bagi gerakan bola yang dibaling.

In the diagram, sketch the graph of acceleration against time for the motion of the thrown ball.

*Terima jawapan $+9.81 \text{ m s}^{-2}$

Accept the answer of $+9.81 \text{ m s}^{-2}$

2.4**Inersia**
Inertia**TP 1**

1. Isi tempat kosong dengan perkataan / frasa yang sesuai.

Fill in the blanks with suitable words / phrases.

SP

- 2.4.1 (a) Inersia ialah kecenderungan suatu objek untuk kekal dalam keadaan asalnya, sama ada pegun atau bergerak dengan halaju seragam.

Inertia is the tendency of an object to remain in its original state, whether at rest or moving in constant velocity.

- (b) Hukum gerakan Newton pertama menyatakan bahawa suatu objek akan kekal pegun atau bergerak dengan halaju malar jika tiada daya luar yang bertindak ke atasnya.

Newton's first law of motion states that an object will remain at rest or moving in constant velocity if there is no external force acting upon it.

TUTORIAL**Jisim dan Inersia***Mass and Inertia*

2. Rajah menunjukkan seorang penunggang motosikal melanggar sebuah tembok.

The diagram shows a motorcyclist hitting a wall.

SP

- 2.4.1 (a) Gariskan perkataan yang betul di dalam kurungan bagi melengkapkan pernyataan di bawah.

Underline the correct word in the bracket to complete the statement below.

"Selepas melanggar tembok, gerakan penunggang akan (terhenti / terhumban ke hadapan)"

"After hitting the wall, the rider's movement will (stop / thrown forward)"

- (b) Berdasarkan konsep fizik yang sesuai, terangkan mengapa gerakan di (a) berlaku.

Based on the appropriate physics concept, explain why the motion in (a) occurs.

TP 2 **TP 4****MAHIR SPM****KBAT**
Menganalisis

Apabila penunggang motosikal melanggar tembok, inersia penunggang akan menentang perubahan keadaan asalnya yang sedang bergerak ke hadapan.

When the motorcyclist hits the wall, the inertia of the rider will oppose the change of its original state which is moving forward.

3. Jalankan dan lengkapkan eksperimen berikut. / Perform and complete the following experiment.

TP 6**SP**
2.4.2**KBAT**
Mencipta**EKSPERIMENT WAJIB****Situasi / Situation:**

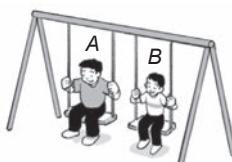
Rajah menunjukkan dua orang pelajar, pelajar A dan pelajar B, sedang bermain buaian. Pelajar A mempunyai jisim yang lebih tinggi berbanding pelajar B. Didapati bahawa pelajar B lebih mudah untuk ditolak berbanding pelajar A. Jalankan suatu eksperimen untuk menyiasat situasi ini.

The diagram shows two students, student A and student B, were playing on a swing. Student A has a higher mass than student B. It is found that student B is easier to be pushed than student A. Perform an experiment to investigate this situation.

- (a) **Inferens / Inference:**

Inersia suatu objek bergantung kepada jisim objek tersebut.

The inertia of an object depends on the mass of the object.

(b) **Hipotesis / Hypothesis:**
Semakin bertambah jisim suatu objek, semakin bertambah inersia objek tersebut. / As the mass of an object increases, the inertia of the object increases

(c) **Tujuan / Aim:**
Mengkaji hubungan antara jisim dan inersia. / To investigate the relationship between mass and inertia.

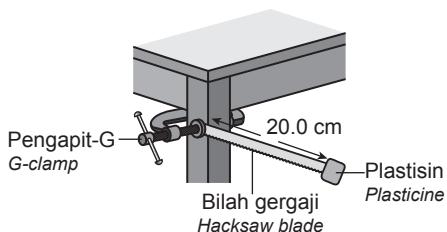
(d) **Pemboleh ubah / Variables:**
Pemboleh ubah dimanipulasikan : Jisim platisin / Mass of plasticine
Manipulated variables
Pemboleh ubah bergerak balas : Tempoh ayunan / Period of oscillation
Responding variables
Pemboleh ubah dimalarkan : Panjang bilah gergaji / Length of hacksaw blade
Constant variables

(e) **Radas dan bahan / Apparatus and materials:**
Platisin, bilah gergaji, pengapit-G, jam randik / Plasticine, hacksaw blade, G-clamp, stopwatch

(f) **Susunan radas / Arrangement of apparatus:**

Eksperimen Inersia
Inertia Experiment

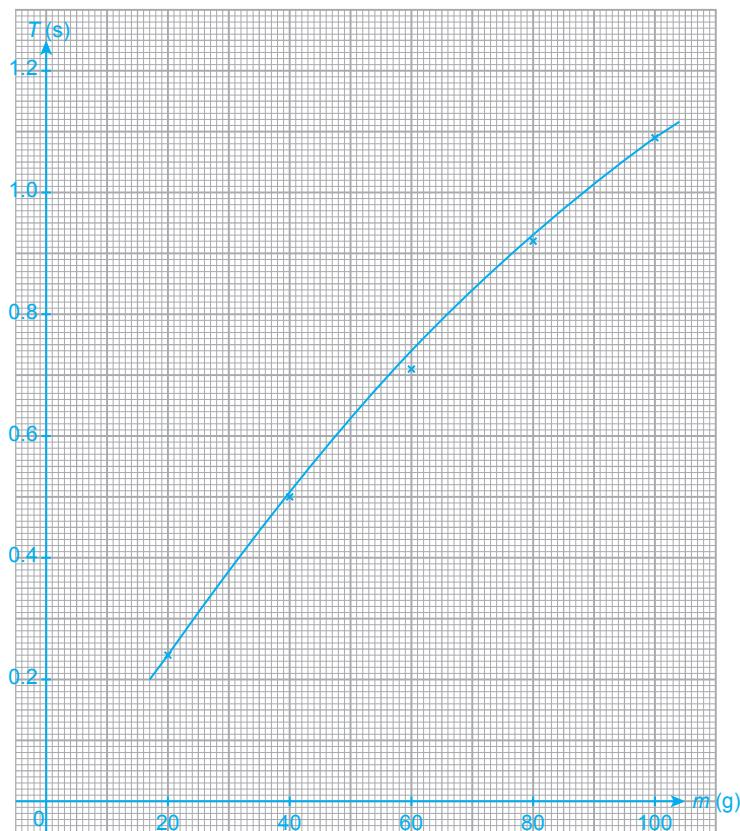
(g) **Prosedur / Procedure:**

- Radas disusun seperti dalam rajah di atas.
The apparatus is set up as shown in the diagram above.
- 20 g plastisin diletakkan pada hujung bilah gergaji yang bebas.
A 20 g of plasticine is fixed to the free end of the hacksaw blade.
- Masa untuk 20 ayunan lengkap diukur dengan menggunakan jam randik dan seterusnya dicatat.
Langkah ini diulang sebanyak dua kali untuk mendapatkan masa purata.
The time for 20 complete oscillations is measured using a stopwatch and then recorded. This step is repeated twice to get the average time taken.
- Tempoh untuk satu ayunan lengkap dihitung dengan menggunakan formula $T = \frac{t}{20}$.
The period for one complete oscillation is calculated using the formula $T = \frac{t}{20}$.
- Langkah (ii) hingga langkah (iv) diulang dengan menggunakan plastisin dengan jisim $m = 40\text{ g}$, 60 g , 80 g dan 100 g .
Step (ii) until step (iv) are repeated by using the mass of plasticine, $m = 40\text{ g}$, 60 g , 80 g , and 100 g .

(h) **Penjadualan data / Tabulation of data:**

Jisim plastisin, m (g) Mass of plasticine, m (g)	Masa yang diambil untuk 20 ayunan lengkap Time taken for 20 complete oscillations			$T = \frac{t}{20}$ (s)
	t_1 (s)	t_2 (s)	$t = \frac{t_1 + t_2}{2}$ (s)	
20.0	4.8	4.9	4.85	0.24
40.0	9.9	10.2	10.05	0.50
60.0	14.6	13.9	14.25	0.71
80.0	18.5	18.2	18.35	0.92
100.0	22.0	21.5	21.75	1.09

(i) Analisis data / Analysis of data:

(j) Kesimpulan / Conclusion:

Apabila jisim objek bertambah, inersia objek bertambah. Hipotesis _____ diterima.
When the mass of an object increases, the inertia of the object increases. The hypothesis is _____ accepted.

4. Terangkan kesan-kesan inersia dalam situasi berikut.

SP
2.4.3

TP 3

KBAT
Mengaplikasi

(a) Kesan positif / Positive effect

Sos tomato dapat dikeluarkan dari botol dengan menggerakkan botol ke bawah dan kemudian hentikan gerakan secara tiba-tiba. Sos akan keluar dari botol kerana sos mengekalkan keadaan yang sedang bergerak ke bawah disebabkan inersia.

Tomato sauce can be removed from the bottle by moving the bottle down and then stopping the movement abruptly. The sauce will come out of the bottle because it tries to maintain a downward motion due to its inertia.

(b) Kesan negatif / Negative effect

Sebelum kemalangan, pemandu dan kereta dalam gerakan ke hadapan. Apabila kereta berhenti dengan tiba-tiba, gerakan pemandu kekal ke hadapan disebabkan inersia.

Before an accident, the driver and the car were in forward motion. When the car stops abruptly, the driver's motion remains forward due to inertia.

Cara mengurangkan kesan inersia:

Ways to reduce the effect of inertia:

Pakai tali pinggang keledar / Wear safety belt

2.5

Momentum Momentum

Buku Teks ms. 58 – 63

1. Lengkapkan maklumat pada rajah di bawah.

Complete the information in the diagram below.

SP

2.5.1

TP 1

TUTORIAL

Momentum

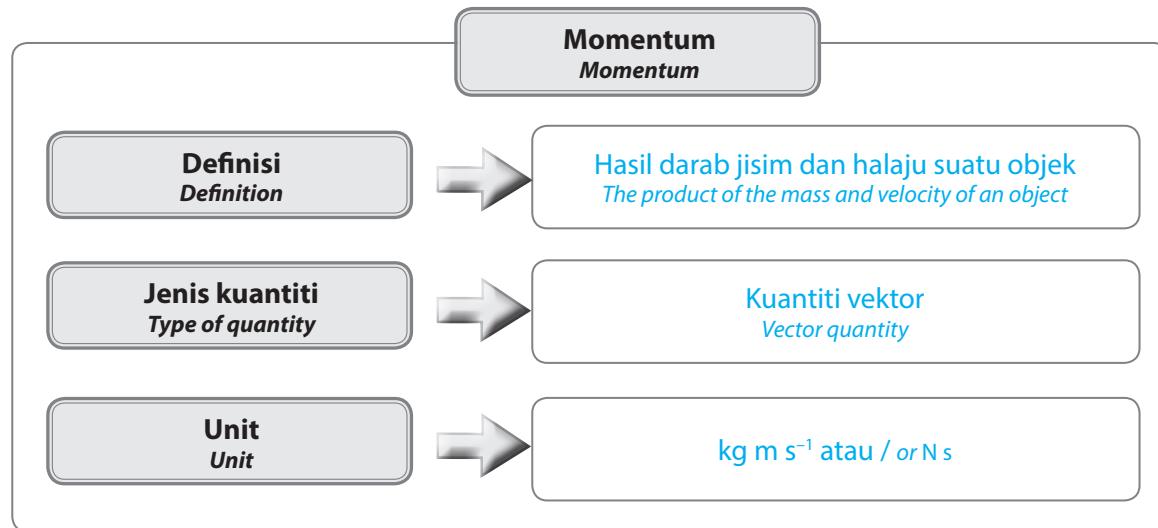
INFO

Prinsip Keabadian

Momentum

Principle of Conservation of
Momentum

2. Nyatakan Prinsip Keabadian Momentum dalam perlanggaran.

State the Principle of Conservation of Momentum in collision.

TP 1

2.5.2

Jumlah momentum dalam suatu sistem _____ **diabadikan** jika tiada daya _____ luar _____ yang bertindak ke atas sistem tersebut. // Jumlah momentum sebelum perlanggaran _____ sama dengan jumlah momentum selepas perlanggaran.

The total momentum in the system is _____ **conserved** if no _____ external _____ force acts on the system. // The total momentum before collision is _____ **equal** to the total momentum after collision.

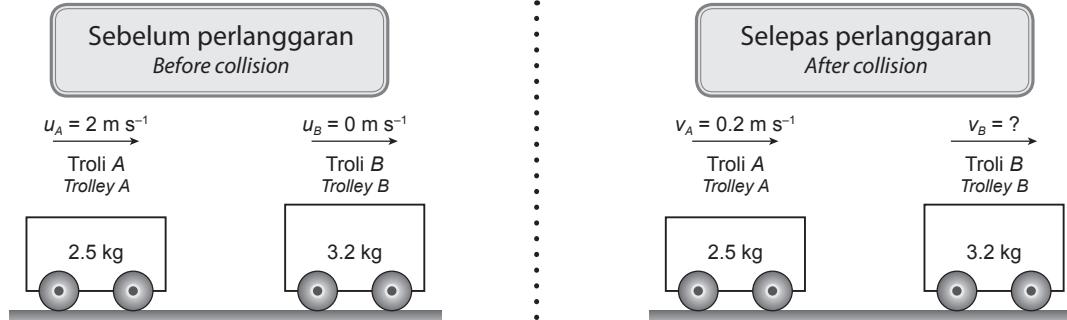
3. Hitung halaju akhir bagi troli B dalam situasi di bawah berdasarkan arahan pengiraan berpandu yang diberi.

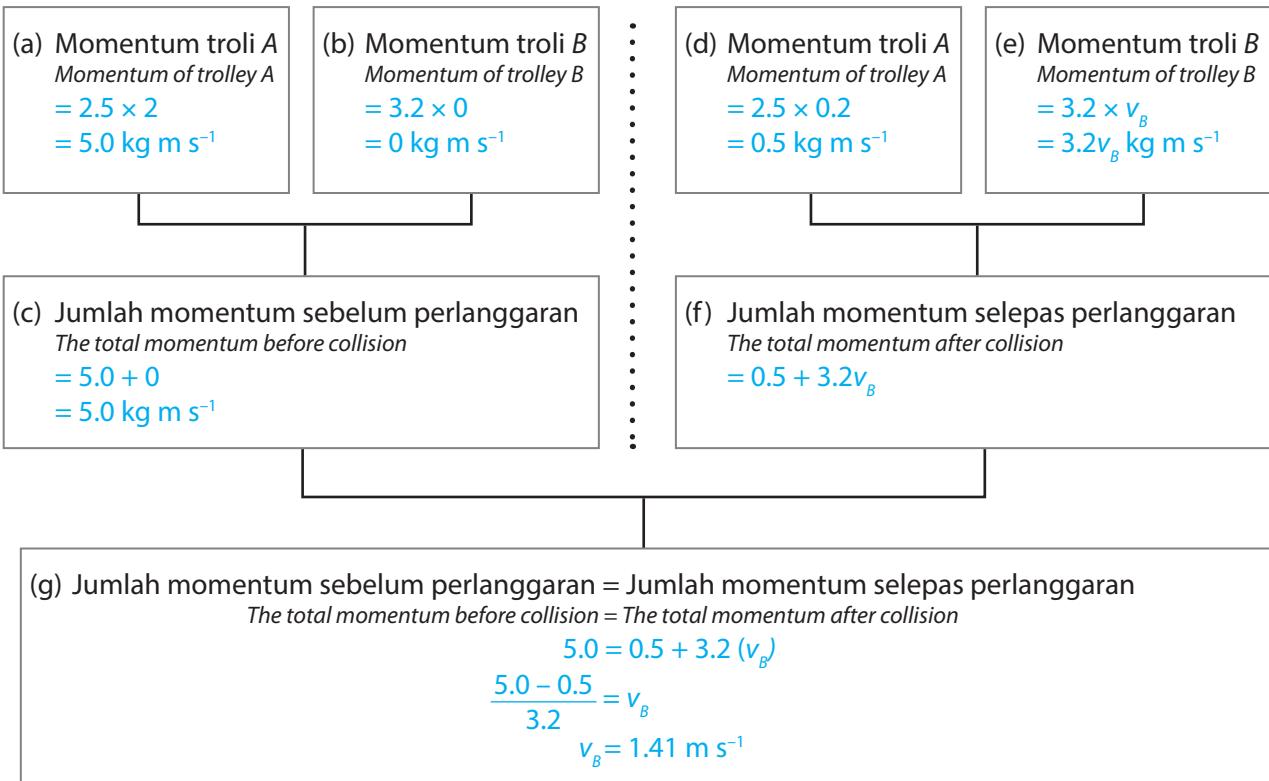
Calculate the final velocity of trolley B in the situation below based on the guided calculation instructions given.

TP 3

2.5.2

KBAT
Mengaplikasi

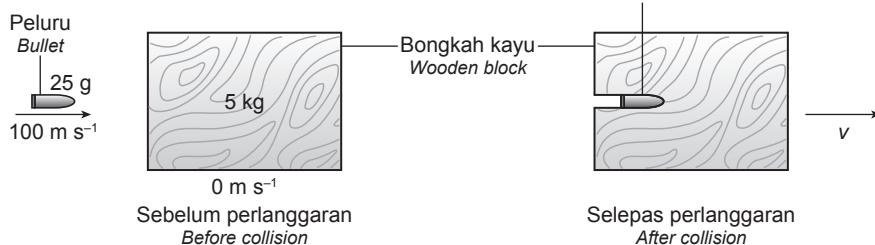

4. Selesaikan masalah berikut.

Solve the following problem.

SP
2.5.2

KBAT
Mengaplikasi

CETUS IDEA

Rajah di atas menunjukkan sebiji peluru berjisim 25 g ditembak ke arah sebuah bongkah kayu berjisim 5 kg dengan halaju 100 m s^{-1} . Peluru dengan bongkah kayu bergerak bersama-sama selepas peluru terbenam di dalam bongkah kayu. Hitung halaju gerakan bongkah kayu dan peluru tersebut selepas perlanggaran berlaku.

The diagram above shows a bullet of mass 25 g fired at a wooden block of mass 5 kg with a velocity of 100 m s^{-1} . The bullet and the block of wood move together after the bullet is embedded in the block of wood. Calculate the velocity of motion of the block of wood and the bullet after the collision occurred.

TP 3

Jumlah momentum sebelum perlanggaran = Jumlah momentum selepas perlanggaran
The total momentum before collision = The total momentum after collision

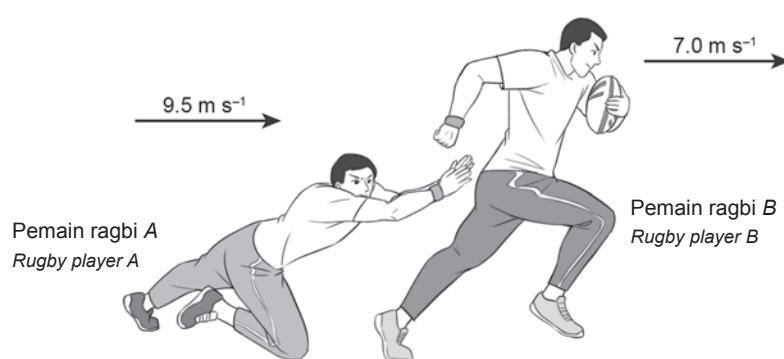
$$0.025(100) + 5.0(0) = v(0.025 + 5.0)$$

$$\frac{2.5}{5.025} = v$$

$$v = 0.498 \text{ m s}^{-1}$$

5. Rajah di bawah menunjukkan seorang pemain ragbi A berjisim 75 kg sedang membuat rempuhan terhadap pemain ragbi B yang berjisim 70 kg.

2.5.2 The diagram below shows a rugby player A with a mass of 75 kg is making a tackle against rugby player B with a mass of 70 kg.

MAHIR SPM

APLIKASI HARIAN

- (a) Diberi bahawa halaju pemain A dan pemain B masing-masing ialah 9.5 m s^{-1} dan 7.0 m s^{-1} . Hitung jumlah momentum sebelum rempuhan berlaku.

KBAT
Mengaplikasi

Given that the velocities of player A and player B are 9.5 m s^{-1} and 7.0 m s^{-1} respectively. Calculate the total momentum before the collision occurs.

TP 3

$$p = m_A v_A + m_B v_B = 75(9.5) + 70(7.0) = 712.5 + 490 = 1202.5 \text{ kg m s}^{-1}$$

- (b) Selepas rempuhan berlaku, pemain A menangkap pemain B seperti yang ditunjukkan dalam rajah di bawah.

After the collision occurs, player A catches player B as shown in the diagram below..

TP 3

KBAT
Mengaplikasi

- (i) Hitung halaju gerakan kedua-dua pemain tersebut.
Calculate the velocity of both players.

$$p_i = p_f$$

$$p_i = (m_A + m_B)v$$

$$v = \frac{p_i}{m_A + m_B} = \frac{1202.5}{75 + 70} = 8.29 \text{ m s}^{-1}$$

- (ii) Namakan jenis perlenggaran yang terlibat.
Name the type of collision involved.

TP 1

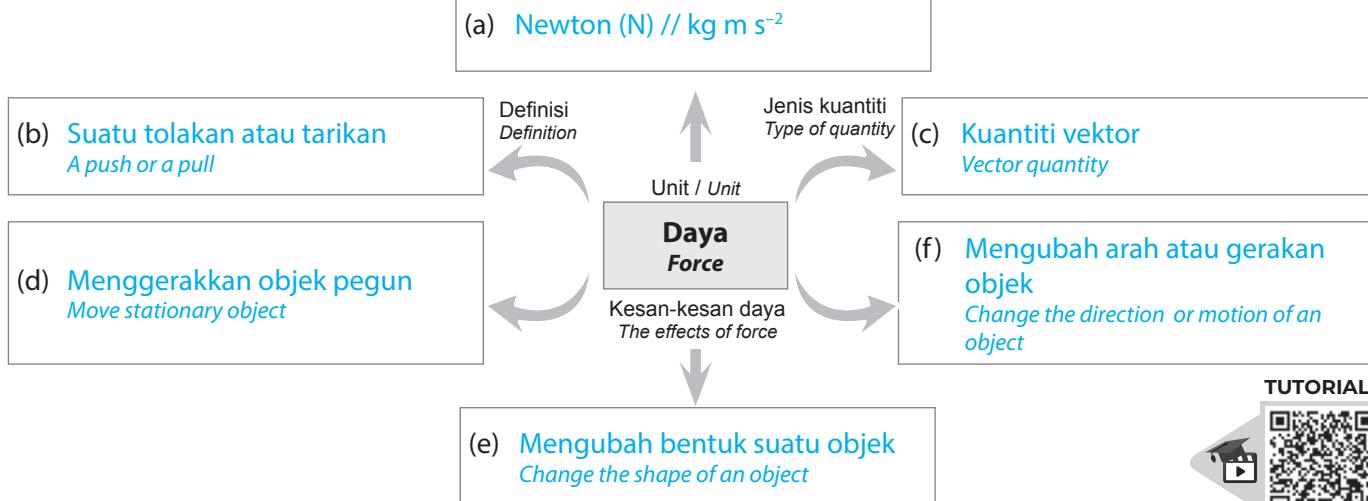
Perlenggaran tak kenyal / Inelastic collision

2.6 Daya Force

TP 1

1. Lengkapkan peta minda berikut.

Complete the following mind map.

SP
2.6.1

TUTORIAL

Hukum Gerakan Newton
Kedua
Newton's Second Law of Motion

TP 1

2. Nyatakan hukum Gerakan Newton Kedua.

SP
2.6.2 State the Newton's Second Law of Motion.

Daya berkadar terus dengan kadar perubahan momentum, dan bertindak dalam arah tindakan daya.

The force is directly proportional to the rate of change of momentum, and acts in the direction of the force.

3. Berdasarkan Hukum Gerakan Newton Kedua, terbitkan rumus yang menghubungkan daya, pecutan dan jisim.

SP
2.6.2 Based on Newton's Second Law of Motion, derive a formula showing the relationship between force, acceleration and mass.

TP 2

$$\begin{aligned}
 F &\propto \frac{mv - mu}{t} \\
 F &\propto m \left(\frac{v - u}{t} \right) \\
 F &\propto m \times a \quad F = ma
 \end{aligned}$$

Nilai pemalar, $k = 1$, maka
The value of constant $k = 1$, so

INFO

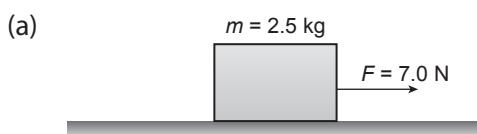
Hukum Gerakan Newton
Newton's Laws of Motion

TP 3

4. Hitung pecutan bagi blok di bawah. / Calculate the acceleration of the block below.

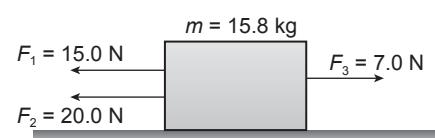
SP
2.6.2

KBAT
Mengaplikasi

$$\begin{aligned}
 F &= ma \\
 7.0 &= 2.5a \\
 a &= 2.8 \text{ m s}^{-2}
 \end{aligned}$$

(b)

$$\begin{aligned}
 F &= ma \\
 -15 - 20 + 7 &= (15.8)a \\
 -28 &= (15.8)a \\
 a &= -1.77 \text{ m s}^{-2}
 \end{aligned}$$

5. Hitung bagi daya F bagi setiap situasi di bawah.

Calculate the value of force F for each situation below.

TP 3

SP
2.6.2

KBAT
Mengaplikasi

(a)

$$a = 2.5 \text{ m s}^{-2}$$

$$m = 4.0 \text{ kg}$$

$$F$$

$$\begin{aligned} F &= ma \\ &= 4.0(2.5) \\ &= 10 \text{ N} \end{aligned}$$

(b)

$$a = 4.0 \text{ m s}^{-2}$$

$$m = 8.0 \text{ kg}$$

$$\begin{aligned} F_1 &= 12 \text{ N} \\ F_2 &= 16 \text{ N} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} F &= ma \\ F - 12 - 16 &= 8.0(4.0) \\ F &= 32 + 12 + 16 \\ &= 60 \text{ N} \end{aligned}$$

6. Selesaikan setiap masalah berikut. / Solve the following problems.

SP
2.6.2

- (a) Rajah menunjukkan seorang penunggang motosikal menekan brek ketika bergerak pada halaju 20 m s^{-1} sehingga berhenti setelah melalui jarak sejauh 40 m . Jumlah jisim motosikal bersama penunggang tersebut ialah 190 kg .

The diagram shows a motorcyclist pressing the brakes while moving at a velocity of 20 m s^{-1} until it stops after going through a distance of 40 m . The total mass of the motorcycle with the rider is 190 kg .

MAHIR SPM

TP 3 **TP 4**

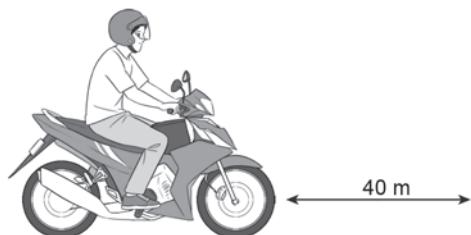
- (i) Hitung nyahpecutan motosikal tersebut.

Calculate the deceleration of the motorcycle.

$$v^2 = u^2 + 2as$$

$$a = \frac{v^2 - u^2}{2s} = \frac{0^2 - 20^2}{2(40)} = -5 \text{ m s}^{-2}$$

$$\text{Nyahpecutan/ Deceleration} = 5 \text{ m s}^{-2}$$

- (ii) Tentukan daya yang dikenakan oleh brek motosikal tersebut.

Determine the force exerted by the motorcycle brake.

$$F = ma = (190)(-5) = -950 \text{ N}$$

KBAT
mengaplikasi

KBAT
Menganalisis

- (iii) Apakah yang akan berlaku kepada jarak yang dilalui oleh motosikal jika penunggang mempunyai jisim yang lebih besar?

What would happen to the distance traveled by the motorcycle if the rider had a greater mass?

Bertambah / Increases

- (b) Sebuah troli berjisim 3 kg ditarik dengan daya 8 N dan bergerak dengan halaju malar.

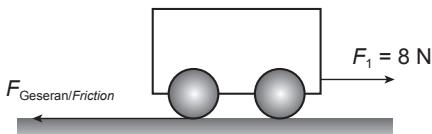
A trolley of mass 3 kg is pulled by a force of 8 N and moving with constant velocity.

TP 1 **TP 3**

- (i) Apakah yang dimaksudkan dengan daya geseran?
What is meant by frictional force?

Daya yang sentiasa menentang gerakan suatu objek.

A force that always resist the motion of an object.

- (ii) Berapakah daya geseran antara troli dan lantai?
What is the frictional force between the trolley and the floor?

$$\text{Daya geseran / Frictional force} = 8 \text{ N}$$

KBAT
mengaplikasi

- (iii) Hitung pecutan troli tersebut jika troli ditarik dengan daya 20 N .
Calculate the acceleration of the trolley if it is pulled by a force of 20 N .

KBAT
Mengaplikasi

$$F = ma$$

$$17 - 8 = (3)(a)$$

$$a = \frac{9}{3} = 3 \text{ m s}^{-2}$$

2.8 Berat Weight

Buku Teks ms. 70 – 71

1. Lengkapkan perbezaan antara 'berat' dan 'jisim' berdasarkan ciri-ciri berikut.

Complete the difference between 'weight' and 'mass' based on the following characteristics.

TP 2
SP

2.8.1

Berat Weight		Jisim Mass
Daya graviti yang bertindak ke atas objek <i>The gravitational force acting on an object</i>	Definisi Definition	Kuantiti jirim dalam objek <i>The quantity of matter in an object</i>
Berubah mengikut kekuatan medan graviti <i>Changes according to the strength of the gravitational field</i>	Berubah atau tidak berubah Changed or unchanged	Tidak berubah <i>Unchanged</i>
Kuantiti terbitan <i>Derived quantity</i>	Kuantiti asas / terbitan Base / Derived quantity	Kuantiti asas <i>Base quantity</i>
Kuantiti vektor (arah sentiasa menuju ke pusat graviti) <i>Vector quantity (direction always towards the centre of gravity)</i>	Kuantiti skalar / vektor Scalar / Vector quantity	Kuantiti skalar <i>Scalar quantity</i>
Newton, N / kg m s ⁻²	Unit / Unit S.I. Unit / S.I. Unit	kilogram, kg

2. Berdasarkan Hukum Gerakan Newton Kedua, lengkapkan rumus bagi 'berat' berikut.

Based on Newton's Second Law of Motion, complete the following formula of weight.

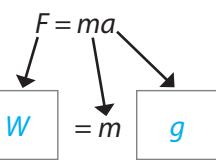
TP 1
SP

2.8.1

VIDEO

Berat dan Jisim
Weight and Mass

$$F = ma$$

$$W = m g$$

dengan, / with,
 m = Jisim / Mass
 g = Pecutan graviti / Gravitational acceleration

- 3.** Nilai pecutan graviti di Bumi ialah 9.81 m s^{-2} manakala nilai pecutan graviti di Bulan ialah satu per enam daripada Bumi.

SP **2.8.2** *The value of gravitational acceleration on Earth is 9.81 m s^{-2} while the value of gravitational acceleration on the Moon is one-sixth of that of Earth.*

- (a) Jika berat suatu objek di Bulan ialah 24 N, tentukan berat objek tersebut di Bumi.

If the weight of an object on the Moon is 24 N, determine the weight of the object on Earth.

KBAT**Mengaplikasi**

$$g_{\text{Bulan}} = \left(\frac{1}{6}\right) \times g_{\text{Bumi}} \rightarrow g_{\text{Bumi}} = 6 g_{\text{Bulan}} \rightarrow W_{\text{Bulan}} = m \times g_{\text{Bulan}} \rightarrow m = \left(\frac{W_{\text{Bulan}}}{g_{\text{Bulan}}}\right)$$

TP 3

$$W_{\text{Bumi}} = m \times g_{\text{Bumi}} = \left(\frac{W_{\text{Bulan}}}{g_{\text{Bulan}}}\right) \times 6 g_{\text{Bulan}} = 24 \times 6 = 144 \text{ N}$$

- (b) Objek tersebut mengambil masa 4 saat untuk mencecah tanah apabila dijatuhkan di Bumi. Hitung masa

KBAT**Mengaplikasi**

bagi objek tersebut mencecah tanah apabila dijatuhkan dari ketinggian yang sama di Bulan. **TP 3**
The object takes 4 seconds to hit the ground when dropped on Earth. Calculate the time for the object to hit the ground when dropped from the same height on the moon.

Tentukan ketinggian objek dijatuhkan
Determine the height of the object being dropped

$$\begin{aligned} s &= ut + \frac{1}{2}at^2 \\ &= (0)(4) + \frac{1}{2}(9.81)(4^2) \\ &= 74.48 \text{ m} \end{aligned}$$

Tentukan masa objek mencecah tanah di Bulan
Determine the time for the object to hit the ground on the Moon

$$\begin{aligned} s &= ut + \frac{1}{2}at^2 \\ 74.48 &= (0)(t) + \frac{1}{2}\left(\frac{9.81}{6}\right)(t^2) \\ t^2 &= 91.12 \\ t &= 9.55 \text{ s} \end{aligned}$$

- 4.** Rajah di bawah menunjukkan seorang budak perempuan dengan jisim 40 kg berada di dalam lif yang pegun.

SP *The diagram below shows a girl of mass 40 kg is inside a lift which is at rest.*

TP 2 **TP 3** **TP 4**

- 2.8.2 (a)** Hitung bacaan skala penimbang tersebut dalam unit Newton.

Calculate the weighing scale reading in Newton.

KBAT **Mengaplikasi** [Pecutan graviti / Gravitational acceleration = 9.81 m s^{-2}]

$$W = mg = 40(9.81) = 392.4 \text{ N}$$

- (b) Lif tersebut kemudiannya memecut ke atas dengan pecutan, $a = 0.08 \text{ m s}^{-2}$.

The elevator then accelerates upwards with an acceleration, $a = 0.08 \text{ m s}^{-2}$.

- KBAT** **Mengaplikasi** (i) Hitung bacaan skala penimbang tersebut.
Calculate the reading of the weighing scale.

$$W = mg + ma = 40(9.81) + 40(0.08) = 392.4 + 3.2 = 395.6 \text{ N}$$

- (ii) Ramalkan bacaan skala penimbang jika situasi di (b)(i) berlaku di Bulan.

Predict the weighing scale reading if the situation in (b)(i) occurs on the Moon.

KBAT **Menganalisis**

Berkurang / Decrease

- (iii) Berikan justifikasi jawapan anda di (b)(ii).
Justify your answer in (b)(ii).

Nilai pecutan graviti di Bulan lebih rendah.

The value of gravitational acceleration on the Moon is lower

KBAT EKSTRA

MODUL SPM

UJIAN

SKOP

HALAMAN

UJIAN 1

Bab 1 – Bab 2

134

UJIAN 2

Bab 3 – Bab 4

151

UJIAN 3

Bab 5 – Bab 6

170

PENTAKSIRAN AKHIR TAHUN

Bab 1 – Bab 6

Pentaksiran Akhir Tahun

<https://qr.pelangibooks.com/?u=TargetFizT4PAT>

Jangan lupa Pelangi Online Test (POT)
untuk latihan ekstra!

▷▷▷ POT

<https://qr.pelangibooks.com/?u=FIZ4>

Enrolment key: 4Y%fwa*T

UJIAN 1

KERTAS 1

BAB

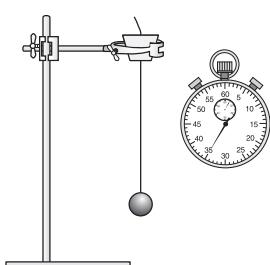
1

1. Antara berikut, yang manakah benar?
Which of the following is correct?

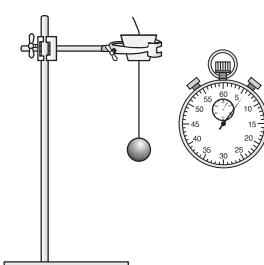
	Kuantiti Asas <i>Base Quantity</i>	Unit S.I. <i>S.I. unit</i>
I	Berat <i>Weight</i>	Kilogram <i>Kilogram</i>
II	Suhu termodinamik <i>Thermodynamic temperature</i>	Darjah Celsius <i>Degree Celsius</i>
III	Arus elektrik <i>Electric current</i>	Ampere <i>Ampere</i>
IV	Kuantiti bahan <i>Amount of substance</i>	Mol <i>Mol</i>

- A I dan II sahaja / I and II only
 B III dan IV sahaja / III and IV only
 C II, III dan IV sahaja / II, III and IV only
 D I, II, III dan IV / I, II, III and IV

2. Rajah 1.1 dan Rajah 1.2 menunjukkan bacaan jam randik yang diambil untuk 10 ayunan bandul dengan panjang benang yang berbeza. Apakah inferensi yang boleh dibuat?
Diagram 1.1 and Diagram 1.2 show the stopwatch readings taken to complete 10 pendulum oscillations of different lengths of thread. What inference can be made?

Rajah 1.1
Diagram 1.1

Rajah 1.2
Diagram 1.2

- A Semakin bertambah panjang bandul, semakin bertambah tempoh ayunan bandul.
The longer the pendulum, the longer the period of the pendulum.
 B Panjang bandul yang berbeza menyebabkan tempoh ayunan bandul bertambah.
Different pendulum lengths cause the period of pendulum to increase.

- C Panjang bandul mempengaruhi tempoh ayunan bandul.
The length of the pendulum affects the period of the pendulum.

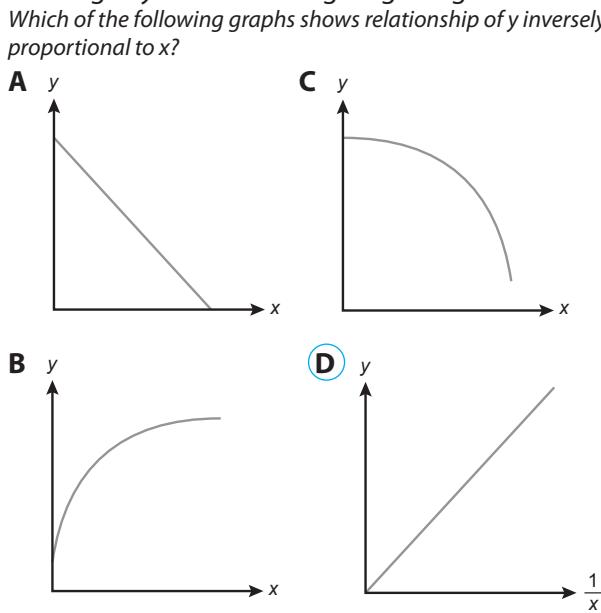
- D Bacaan jam randik bertambah apabila panjang bandul bertambah.
The stopwatch reading increases as the length of the pendulum increases.

KBAT Menganalisis

3. Antara berikut, yang manakah menerangkan kuantiti vektor?
Which of the following describes a vector quantity?

- A Kuantiti fizik yang mempunyai magnitud sahaja.
Physical quantity that has magnitude only.
 B Kuantiti fizik yang mempunyai arah sahaja.
Physical quantity that has direction only.
 C Kuantiti fizik yang mempunyai magnitud dan arah.
Physical quantities that have magnitude and direction.
 D Kuantiti fizik yang mempunyai magnitud, arah dan unit.
Physical quantity that has magnitude, direction and unit.

4. Antara graf berikut, yang manakah menunjukkan hubungan y berkadar songsang dengan x ?
Which of the following graphs shows relationship of y inversely proportional to x ?

- A** Kecerunan graf v^2 melawan $\frac{1}{m}$ adalah sama dengan nilai F .
The gradient of v^2 graph against $\frac{1}{m}$ is equal to the value of F .
- B** Halaju anak panah bertambah apabila jisim anak panah meningkat.
The velocity of the arrow increases as the mass of the arrow increases.
- C** Hasil darab F dan s sentiasa tetap bagi jisim anak panah yang berbeza.
The product of F and s will always be constant for different masses of arrows.
- D** Apabila F bertambah, s bertambah.
As F increases, s increases.

- 9.** Auni berjalan 50 m ke timur, kemudian 80 m ke barat. Apakah sesaran Auni?

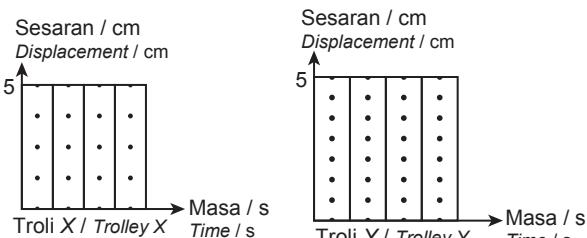
BAB 2 *Auni walks 50 m east, then 80 m west. What is Auni's displacement?*

- A** 30 m ke timur
 30 m east
- B** 30 m ke barat
 30 m west
- C** 130 m ke timur
 130 m east
- D** 130 m ke barat
 130 m west

KBAT Mengaplikasi

- 10.** Rajah 5 menunjukkan dua carta pita detik berbeza yang ditarik oleh troli X dan troli Y. Kedua-dua pita detik menggunakan jangka masa detik yang sama.

Diagram 5 shows two different ticker tape charts pulled by trolley X and trolley Y. Both tickers use the same ticker timer.

Rajah 5 / Diagram 5

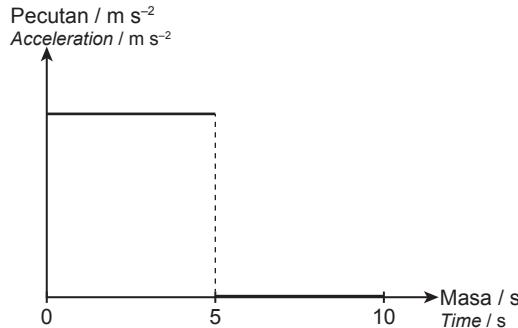
Antara pernyataan berikut, yang manakah betul?
Which of the following statements is correct?

- A** Troli X dan troli Y mempunyai halaju yang sama.
Trolley X and trolley Y have the same velocity.
- B** Halaju troli X lebih tinggi daripada halaju troli Y.
The velocity of trolley X is higher than the velocity of trolley Y.
- C** Halaju troli Y lebih tinggi daripada halaju troli X.
The velocity of trolley Y is higher than the velocity of trolley X.
- D** Troli X dan troli Y berada dalam keadaan pegun.
Trolley X and trolley Y are at rest.

KBAT Menilai

- 11.** Rajah 6 menunjukkan graf pecutan-masa bagi gerakan sebuah objek.

BAB 2 *Diagram 6 shows an acceleration-time graph for the motion of an object.*

Rajah 6 / Diagram 6

Antara pernyataan berikut, yang manakah menerangkan pergerakan objek tersebut dengan betul?

Which of the following statements describes the motion of the object correctly?

	$t = 0$ hingga $t = 5$ $t = 0$ to $t = 5$	$t = 5$ hingga $t = 10$ $t = 5$ to $t = 10$
A	Halaju seragam <i>Constant velocity</i>	Pegun <i>Stationary</i>
B	Halaju meningkat <i>Velocity increases</i>	Pegun <i>Stationary</i>
C	Halaju meningkat <i>Velocity increases</i>	Halaju seragam <i>Constant velocity</i>
D	Halaju meningkat <i>Velocity increases</i>	Halaju berkurang <i>Velocity decreases</i>

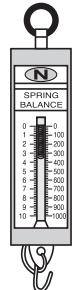
KBAT Menganalisis

KERTAS 2**Bahagian A****KLU SOALAN ➤**

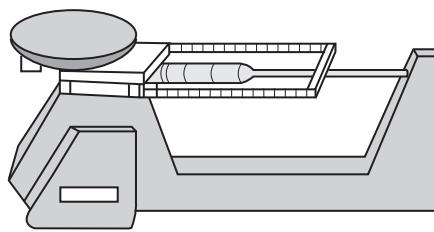
1. (c)(i) Rujuk rumus yang melibatkan jisim. / Refer to formulas involving mass.
(ii) Unit S.I. boleh diterbitkan dengan menggabungkan unit dalam rumus tersebut.
S.I. units can be derived by combining the units in the formula.

1. Rajah 1.1 dan Rajah 1.2 menunjukkan dua alat pengukuran yang berbeza.

Diagram 1.1 and Diagram 1.2 show two different measurement tools.

BAB
1

Rajah 1.1
Diagram 1.1

Rajah 1.2
Diagram 1.2

- (a) Apakah yang dimaksudkan dengan kuantiti asas?

What is meant by base quantities?

Kuantiti fizik yang tidak boleh diterbitkan dari kuantiti fizik yang lain.

Physical quantities that cannot be derived from other physical quantities.

[1 markah / 1 mark]

- (b) Berdasarkan Rajah 1.1 dan Rajah 1.2,

Based on Diagram 1.1 and Diagram 1.2,

- (i) alat pengukuran manakah yang mengukur suatu kuantiti asas?
which measuring instrument measures a basic quantity?

Rajah 1.2 / Diagram 1.2

[1 markah / 1 mark]

- (ii) nyatakan kuantiti asas di (b)(i).
state the base quantity in (b)(i).

Jisim / Mass

[1 markah / 1 mark]

- (c) Beberapa kuantiti asas boleh digabungkan menjadi suatu kuantiti terbitan.

Several basic quantities can be combined into a derived quantity.

- (i) Nyatakan salah satu kuantiti yang boleh diterbitkan daripada kuantiti di (b)(ii).
State one of the quantities that can be derived from the quantities in (b)(ii).

Daya // Momentum

Force // Momentum

[1 markah / 1 mark]

- BAB 2**
3. Rajah 3.1 menunjukkan seorang lelaki sedang menolak sebuah troli kosong manakala Rajah 3.2 menunjukkan seorang lelaki menolak sebuah troli yang berisi penuh.

Diagram 3.1 shows a man pushing an empty trolley while Diagram 3.2 shows a man pushing a full trolley.

Rajah 3.1 / Diagram 3.1

Rajah 3.2 / Diagram 3.2

- (a) Nyatakan maksud jisim / State the meaning of mass.

Jisim adalah kuantiti jirim dalam sesuatu objek. / Mass is the quantity of matter in an object.

[1 markah / 1 mark]

- (b) Berdasarkan Rajah 3.1 dan Rajah 3.2, bandingkan

Based on Diagram 3.1 and Diagram 3.2, compare

- (i) jisim troli.
the mass of the trolleys.

Jisim troli dalam Rajah 3.2 > Rajah 3.1 / Mass of trolley in Diagram 3.2 > Diagram 3.1

[1 markah / 1 mark]

- (ii) daya yang diperlukan untuk menggerakkan troli.
the force needed to move the trolleys.

Daya yang diperlukan untuk menggerakkan troli dalam Rajah 3.2 > Rajah 3.1

Force needed to move the trolley in Diagram 3.2 > Diagram 3.1

[1 markah / 1 mark]

- (c) Deduksi hubungan antara jisim troli dan daya yang diperlukan untuk menggerakkannya.

Deduce the relationship between the mass of the trolley and the force required to move it.

Semakin tinggi jisim, semakin tinggi daya yang diperlukan untuk menggerakkan troli.

The higher the mass, the higher the force needed to move the trolley.

[1 markah / 1 mark]

- (d) Nyatakan konsep fizik yang terlibat dalam situasi di atas.

State the physics concept involved in the above situation.

Inersia / Inertia

[1 markah / 1 mark]

- BAB 2**
4. Rajah 4 menunjukkan sebuah kereta yang bergerak dengan halaju $150 \text{ km } \text{h}^{-1}$ dalam suatu ujian kenderaan melanggar sebuah penghalang.

Diagram 4 shows a car moving with a velocity of $150 \text{ km } \text{h}^{-1}$ in a test of a vehicle breaking a barrier.

Rajah 4 / Diagram 4

- (a) Namakan daya yang terlibat semasa perlanggaran. / Name the force involved during the collision.

Daya impuls / Impulsive force

[1 markah / 1 mark]

- (b) Berikan **satu** sebab mengapa bentuk kereta berubah selepas perlanggaran itu.
Give **one** reason why does the shape of the car changed after the collision.

Daya boleh mengubah bentuk suatu objek / Force can change the shape of an object

[1 markah / 1 mark]

- (c) Jisim kereta ialah 1200 kg dan masa perlanggaran ialah 0.4 saat. Hitung nilai daya yang dinyatakan di (a) ke atas kereta semasa perlanggaran.

The mass of the car is 1200 kg and the collision time is 0.4 seconds. Calculate the value of the force stated in (a) on the car during the collision.

$$150 \text{ km/j} \rightarrow 41.67 \text{ m/s}$$

$$F = \frac{m(v-u)}{t} = \frac{1200(0-41.67)}{0.4} = -125010 \text{ N}$$

[2 markah / 2 marks]

- (d) Apakah tujuan zon remuk di bahagian hadapan kereta diwujudkan?
What is the purpose of the crumple zone at the front of the car is created?

Menambah masa perlanggaran / Increasing the time of collision

[1 markah / 1 mark]

- (e) Berikan **satu** cadangan untuk mengurangkan impak perlanggaran.
Give **one** suggestion on how to reduce the impact of the collision.

Mengurangkan halaju // Mengurangkan jisim / Reduce the velocity // Reduce the mass

Terima apa-apa jawapan yang boleh mengurangkan impak perlanggaran
Accept any answer that can reduce the impact of the crush

[1 markah / 1 mark]

Bahagian B

KLU SOALAN ➔

5. (b)(i) Pastikan anda menulis kuantiti fizik dan bukannya nilai atau unit bagi kuantiti tersebut.
Make sure you write the physical quantity and not the value or the unit for that quantity.
- (c) Strategi menjawab soalan membuat keputusan: / Strategies to answer decision making questions:
1. Fahami situasi yang diberikan. / Understand the given situation.
  2. Bagi setiap ciri, pilih satu yang paling sesuai dan berikan justifikasi. / For each feature, choose one which is the most suitable and give justification.
  3. Pilih satu alat yang paling sesuai yang memenuhi kesemua ciri yang dipilih. / Choose the most suitable tool that met all the selected features.
- (d)
1. Lakukan ekstrapolasi untuk mendapatkan maklumat diluar garis graf. / Perform extrapolation to get information outside the graph line.
  2. Pastikan jawapan bagi kecerunan graf mempunyai unit yang betul. / Ensure the answer for the gradient of the graph has the correct unit.
- Unit kecerunan = $\frac{\text{Unit paksi-y}}{\text{Unit paksi-x}}$
- Gradient's unit = $\frac{y\text{-axis unit}}{x\text{-axis unit}}$

BAB 1

5. (a) (i) Apakah yang dimaksudkan dengan kuantiti asas?
What is meant by base quantity?

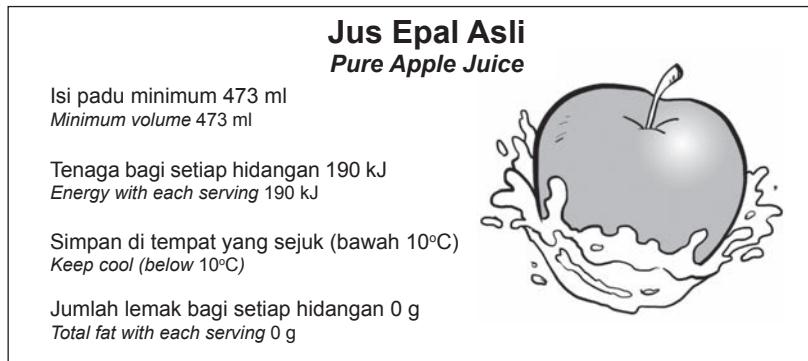
[1 markah / 1 mark]

- (ii) Apakah yang dimaksudkan dengan kuantiti terbitan?
What is meant by derived quantity?

[1 markah / 1 mark]

- (b) Rajah 5.1 menunjukkan label yang terdapat pada bungkusan jus epal. Terdapat beberapa kuantiti fizik yang ditunjukkan pada label tersebut.

Diagram 5.1 shows a label found on an apple juice package. There are several physical quantities shown on the label.

Rajah 5.1 / Diagram 5.1

Berdasarkan Rajah 5.1,

Based on Diagram 5.1,

- (i) kelaskan semua kuantiti fizik kepada kuantiti asas dan kuantiti terbitan.
classify all the physical quantities into base quantities and derived quantities.

KBAT Menganalisis

[4 markah / 4 marks]

- (ii) unit bagi isi padu jus mengandungi suatu imbuhan. Nyatakan nilai bagi imbuhan tersebut.
the unit for the volume of the juice contains a prefix. State the value of the prefix.

[1 markah / 1 mark]

- (c) Jadual 5 menunjukkan ciri-ciri empat termometer W, X, Y dan Z.
Table 5 shows the features of four types of thermometers W, X, Y, and Z.

Jadual 5 / Table 5

Termometer Thermometer	Senggatan terkecil Smallest division	Julat suhu Temperature range	Cecair dalam termometer Liquid in the thermometer	Warna cecair Liquid colour
W	5°C	35°C – 45°C	Alkohol Alcohol	Lut sinar Transparent
X	1°C	-5°C – 100°C	Merkuri Mercury	Legap Opaque
Y	1°C	35°C – 43°C	Merkuri Mercury	Legap Opaque
Z	5°C	-5°C – 100°C	Alkohol Alcohol	Lut sinar Transparent

Kaji dan terangkan setiap ciri bagi keempat-empat termometer tersebut. Tentukan termometer yang paling sesuai digunakan di klinik untuk mengukur suhu badan pesakit.

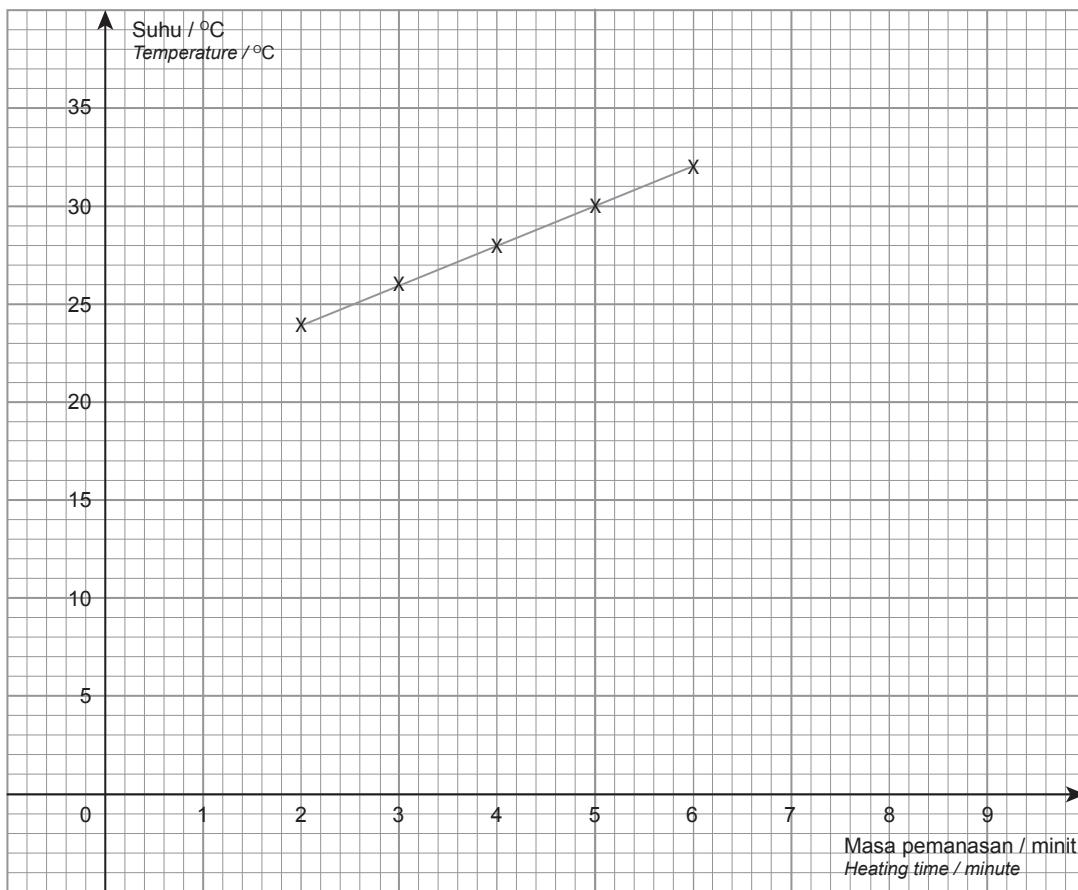
Study and explain each feature of the four thermometers. Determine the most suitable thermometer to be used in a clinic to measure the body temperature of a patient.

KBAT Menilai

[10 markah / 10 marks]

- (d) Rajah 5.2 menunjukkan graf suhu, θ melawan masa pemanasan, t bagi 100 ml air.

Diagram 5.2 shows a graph of temperature, θ against heating time, t for 100 ml of water.

Rajah 5.2
Diagram 5.2

Berdasarkan graf,

Based on the graph,

- (i) tentukan suhu awal air tersebut.
determine the initial temperature of the water.

[1 markah / 1 mark]

- (ii) hitung kecerunan graf tersebut.
calculate the gradient of the graph.

[2 markah / 2 marks]

KLU SOALAN

6. (a) Kenal pasti ciri-ciri bahan yang digunakan dalam kelengkapan penjaga gol. Contoh ciri bahan yang mungkin digunakan adalah kuat/lembut. Kaitkan dengan daya impuls dan masa pelanggaran.

Identify the characteristics of materials used in goalkeeper equipment. Examples of material characteristics that may be used are strong/soft. Correlate with impulsive force and time of impact.

6. Rajah 6 menunjukkan kelengkapan yang digunakan oleh penjaga gol dalam sebuah perlawanan sukan hoki ais.

Diagram 6 shows the equipment used by the goalkeeper in an ice hockey game.

Rajah 6 / Diagram 6

- (a) Apakah yang dimaksudkan dengan daya impuls?
What is meant by impulsive force? [1 markah / 1 mark]
- (b) Terangkan bagaimana penjaga gol tersebut dapat mengelakkan kecederaan dengan memakai kelengkapan seperti helmet, sarung tangan dan pelindung badan sewaktu perlawanan.
Explain how the goalkeeper can avoid injuries by wearing equipment such as helmets, gloves and body protectors during the match. [5 markah / 5 marks]
- KBAT** Menganalisis
- (c) Jadual 6 menunjukkan empat motosikal, K, L, M dan N dengan spesifikasi yang berbeza.
Table 6 shows four motorcycle, K, L, M and N with different specifications.

Jadual 6 / Table 6

Motosikal Motorcycle	Ketinggian tempat duduk Seat height	Jisim Mass	Sistem brek Braking system	Lebar tayar Width of the tyre
K	Tinggi High	Tinggi High	Dengan ABS With ABS	Kecil Small
L	Rendah Low	Rendah Low	Dengan ABS With ABS	Kecil Small
M	Tinggi High	Rendah Low	Tanpa ABS Without ABS	Lebar Wide
N	Rendah Low	Tinggi High	Tanpa ABS Without ABS	Lebar Wide

Kaji spesifikasi keempat-empat motosikal. Terangkan kesesuaian setiap spesifikasi dan tentukan motosikal yang paling sesuai untuk digunakan sebagai motosikal perlumbaan di atas litar yang dapat bergerak dengan laju dan selamat.

Study the specifications of all four motorcycles. Explain the suitability of each specification and determine the most suitable motorcycle to use as a racing motorcycle on a circuit that can move fast and safely.

KBAT Menilai [10 markah / 10 marks]

- (d) Sebuah penunggang berjisim 76 kg sedang menunggang sebuah motosikal berjisim 157 kg dengan halaju 170 km s^{-1} .
A rider of mass 76 kg is riding a motorcycle of mass 157 kg with a velocity of 170 km h^{-1} .
- (i) Tukarkan halaju motosikal tersebut dalam m s^{-1} .
Convert the velocity of the motorcycle in m s^{-1} . [1 markah / 1 mark]
- KBAT** Mengaplikasi
- (ii) Penunggang mengenakan brek dan motosikal berhenti dalam masa 12 saat. Hitung pecutan motosikal tersebut.
The rider applies the brakes and the motorcycle stops within 12 seconds. Calculate the acceleration of the motorcycle. [2 markah / 2 marks]
- KBAT** Mengaplikasi

- (iii) Hitung daya yang dikenakan oleh brek tersebut.

Calculate the force exerted by the brake.

KBAT Mengaplikasi

[2 markah / 2 marks]

Bahagian C

KLU SOALAN ➤

7. (d) Modifikasi boleh melibatkan aspek-aspek seperti senggatan skala, dinding bebuli, saiz kapilari dan julat suhu. Berikan justifikasi bagi setiap modifikasi.

Modifications can involve aspects such as scale's division, bulb walls, size of capillary and temperature range. Provide justification for each modification.

- BAB 1** 7. Jadual 7 menunjukkan dua buah alat pengukuran yang digunakan untuk mengukur diameter sekeping duit syiling. / Table 7 shows two measuring instruments used to measure the diameter of a coin.

Jadual 7 / Table 7

	Alat pengukuran A Measuring instrument A	Alat pengukuran B Measuring instrument B
Ciri-ciri Characteristics		
Senggatan terkecil Smallest division	0.01 cm	0.01 mm
Julat / Range	0.00 cm – 15.00 cm	0.00 mm – 25.00 mm
Kepekaan / Sensitivity	Tinggi / High	Sangat tinggi / Very high

- (a) Namakan kedua-dua alat pengukuran tersebut.

Name both measuring instruments.

[2 markah / 2 marks]

- (b) Berdasarkan Jadual 8, bandingkan senggatan terkecil, julat serta kepekaan kedua-dua alat pengukuran tersebut. Seterusnya, nyatakan hubung kait antara senggatan terkecil dengan kepekaan alat pengukuran tersebut.

Based on Table 8, compare the smallest scale, range and sensitivity for both measuring instruments. Then, state the relationship between the smallest division and the sensitivity of the measuring instruments.

KBAT Menganalisis

[4 markah / 4 marks]

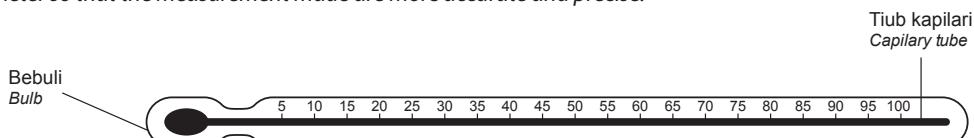
- (c) Terangkan mengapa pengukuran diameter syiling diulang beberapa kali.

Explain why the measurement of the coin's diameter was repeated a few times.

[4 markah / 4 marks]

- (d) Rajah 7 menunjukkan sebuah termometer yang digunakan untuk mengukur kenaikan suhu air apabila dipanaskan. Anda diminta mengubah suai termometer tersebut agar pengukuran yang dibuat lebih tepat dan jitu.

Diagram 7 shows a thermometer used to measure the rise in temperature of water when heated. You are required to modify the thermometer so that the measurement made are more accurate and precise.

Rajah 7 / Diagram 7

KBAT Mencipta

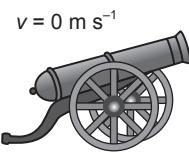
[10 markah / 10 marks]

KLU SOALAN ➤

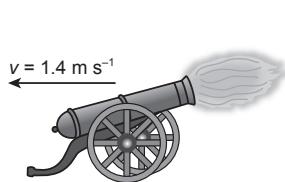
8. (d) • Tiada had bilangan modifikasi. / There is no limit in the number of modifications
 • Cuba kaitkan dengan konsep fizik yang sesuai dalam penulisan justifikasi. / Try to associate with suitable physics concept in the justifications..

- 8.** Rajah 8.1 menunjukkan keadaan meriam sebelum peluru ditembak. Rajah 8.2 menunjukkan keadaan meriam selepas peluru dilepaskan.

Diagram 8.1 shows the state of the cannon before the cannonball is fired. Diagram 8.2 shows the state of the cannon after the cannonball is fired.

Rajah 8.1
Diagram 8.1

Rajah 8.2
Diagram 8.2

- (a) Apakah yang dimaksudkan dengan momentum?

What is the meaning of momentum?

[1 markah / 1 mark]

- (b) Diberi bahawa jisim meriam dan peluru masing-masing ialah 3000 kg dan 28 kg. Berdasarkan Rajah 8.1 dan Rajah 8.2.

Given that the mass of the cannon and the cannonball are 3000 kg and 28 kg respectively. Based on Diagram 8.1 and Diagram 8.2.

- (i) nyatakan jumlah momentum meriam dan peluru sebelum ditembak.
 state the total momentum of the cannon and cannonball before firing.

[1 markah / 1 mark]

- (ii) nyatakan jumlah momentum meriam dan peluru selepas ditembak.
 state the total momentum of the cannon and cannonball after firing.

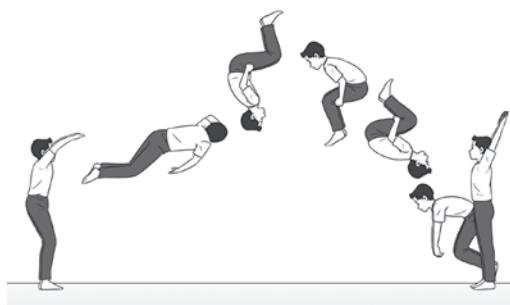
[1 markah / 1 mark]

- (iii) bandingkan jumlah momentum meriam dan peluru sebelum dan selepas ditembak. Nyatakan prinsip yang terlibat dan jenis pelanggaran yang terlibat.
 compare the total momentum of the cannon and projectile before and after firing. State the principle involved and the type of collision involved.

[3 markah / 3 marks]

- KBAT** Menganalisis
- (c) Rajah 8.3 menunjukkan aksi lompatan dan pendaratan seorang atlet gimnastik.

Diagram 8.3 shows the jumping and landing action of a gymnast.

Rajah 8.3 / Diagram 8.3

Dengan mengaplikasikan konsep fizik yang sesuai, terangkan bagaimana teknik yang digunakan boleh mengelakkan kecederaan pada atlet tersebut.

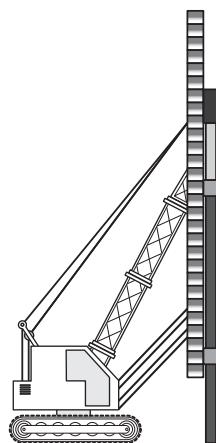
By applying appropriate physics concepts, explain how the techniques used can prevent injury to the athlete.

KBAT Menganalisis

[4 markah / 4 marks]

- (d) Rajah 8.4 menunjukkan sebuah jentera penghentak cerucuk di sebuah kawasan pembinaan bangunan. Anda dikehendaki memberi beberapa cadangan untuk membolehkan penghentak cerucuk dapat memasukkan cerucuk dengan lebih berkesan.

Diagram 8.4 shows a pile driving machine in a building construction area. You are required to provide some suggestions to enable the pile driver to drive the pile more effectively.

Rajah 8.4 / Diagram 8.4

Menggunakan pengetahuan anda tentang daya, gerakan dan sifat-sifat bahan, terangkan cadangan anda berdasarkan aspek-aspek berikut:

By using your knowledge of forces, motion and the properties of matter, explain your proposition based on the following aspects:

- (i) jisim dan ketinggian penghentak
mass and height of the driver
- (ii) bahan dan bentuk cerucuk
pile material and shape
- (iii) kuasa enjin jentera
machine engine power

KBAT Mencipta

[10 markah / 10 marks]

JAWAPAN

Ujian 1
(Bhgn B & C)